การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

A STUDY OF THE ADMINISTRATION OF THE STUDENT SUPPORT SYSTEM BY SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 18

วิทยานิพนธ์

ของ

รัชพล เที่ยงดี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มิถุนายน 2563

การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

A STUDY OF THE ADMINISTRATION OF THE STUDENT SUPPORT SYSTEM BY SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 18

วิทยานิพนธ์

ของ

รัชพล เที่ยงดี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มิถุนายน 2563

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

A Study of the Administration of the Student Support System by School Administrators
under the Secondary Education Service Area Office 18

รัชพล เที่ยงดี

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานสอบวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายตา ประเสริฐภักดิ์)

.....ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรีย์มาศ สุขกสิ)

.....กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์)

.....กรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(อาจารย์ ดร.ภูวดล บัวบางพลู)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ได้รับอนุมัติจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....ผู้ช่วยอธิการบดี
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นาคนิมิตร อรรคศรีวร)

วันที่ ๑๑ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓

รัชพล เที่ยงดี. (2563). **การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.สุรีย์มาศ สุขกสิ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา) ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์

ศศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว) กรรมการ

บทคัดย่อ

ในปัจจุบันเยาวชนไทยกำลังเผชิญกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมที่รวดเร็วซึ่งเป็นผลมาจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในยุคข้อมูลข่าวสาร การเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ไม่เพียงส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมในทางลบเท่านั้น แต่ยังก่อให้เกิดความบกพร่องทางการเรียนรู้ของเด็กอีกด้วย การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำนวน 351 คน โดยใช้ตารางเทียบกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบ่งชั้นตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.33-0.67 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และ 3) การเปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวางแผนพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพโดยการสร้างความรู้ความเข้าใจ

ให้แก่ผู้รับบริการ เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการคัดกรองนักเรียน จัดให้มีระบบการดูแลติดตามนักเรียน การตรวจเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นประจำ การให้คำปรึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล รวมทั้งการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, ผู้บริหารสถานศึกษา

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

Ratchaphon Thiangdee. (2020). **A Study of the Administration of the Student Support System by School Administrators under the Secondary Education Service Area Office 18.** Thesis M.Ed. (Educational Administration). Chanthaburi: Rambhai Barni Rajabhat University.

Thesis Advisors

Associate Professor Dr. Sureemas Sukkasi — Chairman
Ed.D. (Educational Administration)

Associate Professor Ampawan Prasertphak — Member
M.A. (Educational Psychology and Guidance)

Abstract

At present, Thai youths are facing a situation of social change where the instant culture is a result of technological advancement in the information age. This change not only affects their behavior negatively, but also causes children's learning disabilities as well. The purposes of this research were to study and compare the administration of the Student Support System by school administrators under the Secondary Educational Service Area Office 18, classified by status and school size. The sample in this research was a group of 351 teachers and administrators under the Secondary Educational Service Area Office 18, and was selected by using Krejcie and Morgan's tables and proportional stratified randomization method. The instrument used for data collection was a five-rating scale questionnaire with suitability rating of 0.33-0.67 and a reliability of 0.91. The statistics used for data analysis were: percentage, mean standard deviation, T-test and one-way analysis of variance.

The study revealed the following: 1) the administration of the Student Support System by school administrators under the Secondary Educational Service Area Office 18, both overall and in every aspect were at the high level, 2) the comparison of the administration of the Student Support System by school administrators under the Secondary Educational Service Area Office 18, classified by status was not statistically significantly different, 3) the comparison of the administration of the Student Support System by school administrators under the Secondary Educational Service Area

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

Office 18, classified by school size was statistically significant at the 0.05 level. This research can be used by school administrators to develop an efficient Student Support System by creating knowledge and understanding for clients, provide an opportunity for all parties to participate in the screening of students, provide a system for monitoring and tracking students, regular home visits, and individual student counseling, including the ongoing student development activities.

Keywords: Student Support System, School Administrators

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วย ความกรุณาและความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องจากรองศาสตราจารย์ ดร.สุรีย์มาศ สุขกสิ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและขอขอบพระคุณ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 ที่กรุณาให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี รวมทั้งบุคคลอื่น ๆ ที่ได้ให้การสนับสนุน และช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

รัชพล เที่ยงดี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	**บทนำ**	1
	ความเป็นมา	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
	ประโยชน์ของการวิจัย	3
	ขอบเขตของการวิจัย	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ	4
	กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
	สมมุติฐานในการวิจัย	7
2	**แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง**	8
	การบริหาร	8
	ความหมายของการบริหาร	8
	ความสำคัญของการบริหาร	10
	ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	11
	ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	11
	ความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	12
	วัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	14
	บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	15
	กระบวนการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	17
	การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	17
	การคัดกรองนักเรียน	19
	การส่งเสริมนักเรียน	21
	การป้องกันและการแก้ไขปัญหานักเรียน	24
	การส่งต่อนักเรียน	26

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2	(ต่อ)	
	การดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18	28
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
	งานวิจัยต่างประเทศ	29
	งานวิจัยในประเทศ	30
3	**วิธีดำเนินการวิจัย**	34
	การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	34
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	35
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	36
	การวิเคราะห์ข้อมูล	36
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	37
4	**การวิเคราะห์ข้อมูล**	39
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	39
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
5	**สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ**	50
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	50
	วิธีดำเนินการวิจัย	50
	สรุปผลการวิจัย	52
	อภิปรายผล	52
	ข้อเสนอแนะ	55

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม	**57**
ภาคผนวก	62
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	63
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย	65
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	73
ภาคผนวก ง ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม	81
ภาคผนวก จ ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	86
ประวัติย่อผู้วิจัย	89

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา.....	35
2	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามสถานภาพ และขนาดของสถานศึกษา.....	40
3	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 โดยรวมและรายด้าน.....	40
4	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยรวมและรายข้อ.....	41
5	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการคัดกรองนักเรียนโดยรวมและรายข้อ.....	42
6	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 ด้านการส่งเสริมนักเรียนโดยรวมและรายข้อ.....	44
7	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนโดยรวมและรายข้อ.....	45
8	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการส่งต่อนักเรียนโดยรวมและรายข้อ	46

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
9	ผลการเปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามสถานภาพ.....	47
10	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา.....	48
11	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยรวม.....	49
12	ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามการศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18.....	82
13	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18.....	87

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ **หน้า**

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 7

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 1
บทนำ

ความเป็นมา

สังคมยุคข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ได้แทรกซึมสู่วิถีชีวิตของผู้คนในสังคมทุกรูปแบบ ทำให้คนไทยโดยเฉพาะเด็กและเยาวชน ต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว รุนแรง และเต็มไปด้วยสถานการณ์ปัญหาที่มีความสลับซับซ้อน นอกจากนี้การไหลบ่าของวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามาสู่สังคมไทย ด้วยกระบวนการทางทุนนิยมและบริโภคนิยม ในขณะที่วัฒนธรรมดั้งเดิมนับวันแต่จะอ่อนแอลง ทำให้เด็กและเยาวชนตกเป็นเหยื่อของสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมดังกล่าว จนนำไปสู่การมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม และความล้มเหลวทางด้านการเรียน ความไม่มั่นคงในอนาคตเด็กและเยาวชนในปัจจุบันจำนวนไม่น้อยที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาและสภาพแวดล้อมที่ไม่สร้างสรรค์ในสังคม ทำให้มีพฤติกรรมแตกต่างไปจากเด็กและเยาวชนในอดีต แม้ว่าผู้ปกครองครูอาจารย์และคนทำงานด้านเด็กจะให้ความรักความปรารถนาดีอย่างมากมายเพียงใดก็ตาม ก็ไม่อาจพิทักษ์ปกป้องและคุ้มครองเด็กและเยาวชนให้ปลอดภัยหรือมีพฤติกรรมตามที่สังคมคาดหวังได้ จากการประมวลสถิติข้อมูลสถานการณ์ปัญหาเด็กและเยาวชนของหน่วยงานต่าง ๆ พบว่า เด็กและเยาวชนที่เป็นนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอื่น ๆ ส่วนหนึ่งมักมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ นอกจากนี้เด็กและเยาวชนยังมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสังคม ติดการพนัน นิยมเสี่ยงโชค การมั่วสุมในหอพัก ไม่ชอบไปโรงเรียน หนีเรียน ทำร้ายรังแกกันเอง หมกมุ่นกับสื่อที่ไม่สร้างสรรค์ นิยมบริโภคอาหารที่ไม่มีประโยชน์ อาหารที่ไม่เป็นผลดีต่อสุขภาพ เครียด ซึมเศร้า มองโลกในแง่ร้าย ไม่สนใจต่อปัญหาสังคม อย่างไรก็ตามเป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552 : 1)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาที่ต้องมุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา กำหนดให้มี ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารครูอาจารย์และบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษาโดยการดำเนินงานจะต้องให้ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินผล พัฒนา ปรับปรุง ช่วยกันคิดช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ

เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติ การจัดการศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเพื่อบรรลุเป้าประสงค์ คือ เก่ง ดี มีสุข สถานศึกษาจึงต้องจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมที่จะส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาผู้เรียนโดยการบ่มเพาะ กล่อมเกลา ปลูกฝัง และปลุกจิตสำนึก ให้ผู้เรียนเกิดความคิดตระหนักในบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม มีทักษะชีวิตที่ดีเพื่อให้สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 2)

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้มีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างรอบด้าน เพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ทันเวลาถูกวิธีเสริมสร้างทักษะชีวิต ให้คำปรึกษาอย่างทั่วถึง ตลอดถึงการดูแลช่วยเหลือและสงเคราะห์นักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่ประสบปัญหา หรือครอบครัวที่ด้อยโอกาส โดยมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นองค์รวม พัฒนากระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งและป้องกันไม่ให้เกิดปัญหากับนักเรียนในวัยเรียนในด้านต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจหรือภาวะทางสังคม รวมถึงเป็นการพัฒนาเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้องผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมคุณธรรมและแก้ปัญหาพฤติกรรมของครูและบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียน เร่งแก้ปัญหายาเสพติดและเพศศึกษาในโรงเรียนเป็นระบบมีคุณภาพสามารถตรวจสอบได้และส่งเสริมให้สถานศึกษาทำงานเป็นเครือข่ายกับสถาบันทางศาสนา ผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมคุณธรรมและแก้ปัญหาพฤติกรรมของครูและบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียน เร่งแก้ปัญหายาเสพติดและเพศศึกษาในโรงเรียนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะในการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากวิกฤติทั้งปวง ระบบการดูแลช่วยเหลือเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนชัดเจน พร้อมทั้งวิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐานและมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ โดยมีครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐาน คุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552 : 9)

นโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ได้กำหนดแนวทางพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็ง ไว้ดังนี้ 1) พัฒนาเครือข่ายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยเน้นคุณธรรม นำความรู้น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์ สันติวิธี และวิถีประชาธิปไตยให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ 2) ครูที่ปรึกษา

ครูแนะแนว เครือข่ายเพื่อนช่วยเพื่อน เครือข่ายผู้ปกครอง และระบบส่งเสริม ความประพฤตินักเรียนเพื่อสร้างภูมิต้านทานให้แก่เยาวชน รวมทั้งส่งเสริมงานอาชีพ และการมีงานทำแก่นักเรียนระหว่างปิดภาคเรียน และ 3) พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็งเพื่อรองรับการจัดการศึกษาฟรี 15 ปี ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญในการส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนได้ ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จึงกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยโรงเรียนต้องมีการวางแผนที่ชัดเจนเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นคนที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา มีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. ออนไลน์. 2560)

จากความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา จึงได้ศึกษา การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ต่อนักเรียนและการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษา ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามสถานภาพ และขนาดของสถานศึกษา

ประโยชน์ของการวิจัย

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยทำให้ทราบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุง พัฒนาทักษะการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลประกอบแนวทางในการวางแผนพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 3,808 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ปีการศึกษา 2561 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางเทียบหากลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607 - 610) และการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นในการแบ่งได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 351 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น แบ่งเป็นดังนี้

1.1 สถานภาพ จำแนกเป็น

1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

1.1.2 ครูผู้สอน

1.2 ขนาดของสถานศึกษา จำแนกเป็น

1.2.1 ขนาดเล็ก

1.2.2 ขนาดกลาง

1.2.3 ขนาดใหญ่

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ประกอบด้วย

2.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

2.2 การคัดกรองนักเรียน

2.3 การส่งเสริมนักเรียน

2.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน

2.5 การส่งต่อนักเรียน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ มีนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ดังนี้

การบริหาร การบริหาร หมายถึง กระบวนการในการดำเนินงานร่วมกันของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ภารกิจขององค์กรบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

โดยอาศัยกระบวนการและมีการวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ การควบคุม การติดตาม และการประเมินผล โดยใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การส่งเสริมพัฒนา การป้องกัน การแก้ไขปัญหาให้แก่นักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนา เต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง คุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิต และรอดพ้นจากสภาวการณ์ต่าง ๆ โดยมีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐาน คุณภาพ มีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ โดยมีครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษาโดยดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างใกล้ชิดด้วยความรักและเมตตาที่มีต่อศิษย์และภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เติบโตงอกงาม และเป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป ประกอบด้วย

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การดำเนินงานโดยการใช้ระเบียนสะสมที่ให้ข้อมูล 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ร่างกายและด้านครอบครัว โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลายเพราะนักเรียนแต่ละคน มีความแตกต่าง มีพื้นฐานไม่เหมือนกัน ทำให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบทั้งด้านบวก และด้านลบ การรับรู้ข้อมูลของนักเรียนเป็นสิ่งจำเป็นทำให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจมากขึ้น นำข้อมูลไปคัดกรองได้ถูกต้อง สามารถช่วยป้องกันและแก้ปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกทาง

2. การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนในด้านต่าง ๆ เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้นหรือตามดุลยพินิจของครูที่ปรึกษาจัดได้ 3 กลุ่มคือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ซึ่งครูต้องเก็บเป็นความลับ ในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหาครูที่ปรึกษาควรมีการติดตามและประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียน เพื่อการช่วยเหลือ ส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

3. การส่งเสริมนักเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของครูที่ปรึกษาทั้งในกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหาให้สามารถพัฒนาเป็นบุคคลที่มีคุณภาพสูงสุดตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยการจัดกิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมแนะแนว โดยครูที่ปรึกษาต้องคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนในแต่ละคนทำให้นักเรียนมีคุณภาพและมีความภาคภูมิใจตนเองในด้านต่าง ๆ

4. การป้องกันและการแก้ไขปัญหานักเรียน หมายถึง การดำเนินงานให้ความรู้ต่อประเด็นที่เป็นปัญหาของนักเรียนให้นักเรียนทราบกับปัญหาที่เกิดขึ้นในการที่จะป้องกันปัญหาของนักเรียน ต้องมีการประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียน ให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหาของนักเรียนแก่ผู้ปกครองและตัวนักเรียน การวิเคราะห์สาเหตุปัญหาของนักเรียนที่มีพฤติกรรมอยู่ในกลุ่มมีปัญหา

กำหนดวิธีการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน ประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง มีการประเมินและติดตามผลการดำเนินงาน

5. การส่งต่อนักเรียน หมายถึง การส่งต่อเป็นการช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา ประสานงานกับครูแนะแนวหรือครูฝ่ายปกครอง ในการส่งต่อสำหรับนักเรียนที่มีปัญหา ยากต่อการช่วยเหลือ และการส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของนักเรียน หรือผู้เชี่ยวชาญกับปัญหาของนักเรียนโดยตรง

5.1 ส่งต่อภายใน หมายถึง การดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาที่ยากต่อการแก้ไขหรือดำเนินการแก้ไขแล้วไม่ดีขึ้น ครูที่ปรึกษาจะพิจารณาส่งต่อให้ครูที่เกี่ยวข้อง ครูแนะแนว ครูประจำชั้น ครูพยาบาล

5.2 ส่งต่อภายนอก หมายถึง การดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาที่ได้รับการส่งต่อภายในแล้วไม่ดีขึ้นหรือยากต่อการแก้ไข ครูส่งไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก นายแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการบำบัด เจ้าหน้าที่ควบคุมความประพฤติ หรือหน่วยงาน หรือองค์กรภายนอกที่เกี่ยวข้องช่วยเหลือต่อไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 หมายถึง หน่วยงานที่บริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดชลบุรีและจังหวัดระยอง

ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง การกำหนดขนาดตามจำนวนนักเรียนซึ่งแบ่งตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็น 3 ขนาด คือ

1. ขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 499 คนลงมา
2. ขนาดกลาง หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 500 – 1,499 คน
3. ขนาดใหญ่ หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 1,500 คนขึ้นไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 17 - 22) ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานในการวิจัย

1. การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามสถานภาพ แตกต่างกัน

2. การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกัน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 2
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. การบริหาร
   1.1 ความหมายของการบริหาร
   1.2 ความสำคัญของการบริหาร
2. ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
   2.1 ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
   2.2 ความสำคัญและความจำเป็นของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
   2.3 วัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
   2.4 บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
   2.5 กระบวนการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
      2.5.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
      2.5.2 การคัดกรองนักเรียน
      2.5.3 การส่งเสริมนักเรียน
      2.5.4 การป้องกันและการแก้ปัญหานักเรียน
      2.5.5 การส่งต่อนักเรียน
3. การดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
   4.1 งานวิจัยต่างประเทศ
   4.2 งานวิจัยในประเทศ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

การบริหาร

ความหมายของการบริหาร

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553 : 43) ได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ว่า หมายถึง การทำงานของคณะบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ที่จะทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยการใช้กระบวนการในการบริหารได้แก่ การวางแผนงาน การอำนวยการ การประสานงาน การติดต่องาน

การประเมินผล และการปฏิบัติงาน เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ หน้าที่ของผู้บริหารจึงมีการจัดวางนโยบาย การวางแผนและการจัดตั้งวัตถุประสงค์ การมอบหมายความรับผิดชอบให้กับหน่วยงาน การประสานงานติดต่อ การจัดสรรทรัพยากรรวมทั้งการติดตามประเมินผล

สัมมา รธนิธย์ (2553 : 37) ได้ให้ความหมายการบริหารไว้ว่า หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปโดยอาศัยกระบวนการวางแผนการจัดองค์การ การสั่งการ การควบคุมและการดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด

พิมผกา ธรรมสิทธิ์ (2554 : 4) ได้ให้ความหมายการบริหารไว้ว่า หมายถึง การดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมมือการดำเนินการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ด้วยการประสานสัมพันธ์ มีระบบ มีระเบียบและกฎเกณฑ์และสามารถใช้ทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

บรรจบ บุญจันทร์ (2556 : 38) ได้ให้ความหมายการบริหารไว้ว่า หมายถึง การทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้บริหารและสมาชิกในองค์การ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การ

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2557 : 3) ได้ให้ความหมายการบริหารไว้ว่า หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่างที่บุคคลร่วมกันกำหนดโดยใช้กระบวนการอย่างมีระเบียบและใช้ทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

เฟสเตอร์ และเคทล์ (Fester and Kettl. 1991 : 7) ได้ให้ความหมายการบริหารไว้ว่า หมายถึง การจัดการที่ทำให้เกิดความสำเร็จและเห็นว่าการบริหาร เป็นกระบวนการระดมความรู้ความสามารถที่ทำให้บุคลากรดำเนินการให้ไปสู่เป้าหมายได้ผลสำเร็จสูงสุด

ฮอย และมิสเกล (Hoy and Miskel. 2001 : 437) ได้ให้ความหมายการบริหารไว้ว่า หมายถึง กระบวนการที่มุ่งไปสู่จุดหมายที่กำหนดไว้ อาทิ การตัดสินใจ การสร้างแรงจูงใจ ภาวะผู้นำโดยการบริหารต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะตามมาและสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคตด้วย

สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการในการดำเนินงานร่วมกันของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ภารกิจขององค์การบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยอาศัยกระบวนการและมีการวางแผนการจัดองค์การ การสั่งการ การควบคุม การติดตามและการประเมินผล โดยใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด

ความสำคัญของการบริหาร

สัมมา รธนิธย์ (2553 : 37) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป โดยอาศัยกระบวนการวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ การควบคุมและการดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด

พิมผกา ธรรมสิทธิ์ (2554 : 4) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารเป็นการดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมมือการดำเนินการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ด้วยการประสานสัมพันธ์ มีระบบ มีระเบียบและกฎเกณฑ์ และสามารถใช้ทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

สุนทร โคตรบรรเทา (2554 : 2) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารเป็นการทำให้คนตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันทำงานให้บรรลุเป้าหมายหรือการทำงานกับคนและโดยคน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2556 : 22) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารเป็นการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การ

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2557 : 3) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหาร เป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่างที่บุคคลร่วมกันกำหนดโดยใช้กระบวนการอย่างมีระเบียบและใช้ทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสมเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การ

เฟสเตอร์ และเคทล์ (Fester and Kettl. 1991 : 7) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารเป็นการจัดการที่ทำให้เกิดความสำเร็จและเห็นว่าการบริหารเป็นกระบวนการระดมความรู้ความสามารถที่ทำให้บุคลากรดำเนินการให้ไปสู่เป้าหมายได้ผลสำเร็จสูงสุด

ฮอย และมิสเกล (Hoy and Miskel. 2001 : 437) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารเป็นกระบวนการที่มุ่งไปสู่จุดหมายที่กำหนดไว้ การตัดสินใจ การสร้างแรงจูงใจ ภาวะผู้นำโดยการบริหารต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะตามมา และสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคตด้วย

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารเป็นกระบวนการในการดำเนินงานของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ภารกิจขององค์การบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรในองค์การในการวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ การควบคุม การติดตาม และการประเมินผล โดยใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

จุรีรัตน์ มีพันธ์ (2552 : 13) ได้ให้ความหมายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า หมายถึง กระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนที่ชัดเจน สอดคล้องกับการบริหารทั้งระบบของสถานศึกษา โดยอาศัยศักยภาพและความสัมพันธ์ของนักเรียนที่มีต่อครูมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้โดยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด รวมถึงการส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนมีคุณภาพที่พึงประสงค์ และมีความปลอดภัยในทุก ๆ ด้าน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามอัตภาพของตน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 12) ได้ให้ความหมายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า หมายถึง การส่งเสริมพัฒนา การป้องกันและการแก้ไขปัญหาให้แก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจ มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะในการดำรงชีวิต และรอดพ้นสภาวะวิกฤติต่าง ๆ ได้อย่างปลอดภัย

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2554 : 7) ได้ให้ความหมายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า หมายถึง การส่งเสริม การป้องกัน และการแก้ไขปัญหา โดยมีวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูประจำชั้น หรือครูที่ปรึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ และปลอดภัยจากสารเสพติด

ดาวรุ่ง มุกดากิจ (2554 : 15) ได้ให้ความหมายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือประกอบการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูประจำชั้นเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน ประสานความร่วมมือระหว่างบุคคลภายสถานศึกษาในและนอกสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริม การป้องกันและการแก้ไขปัญหาโดยดำเนินงานตามองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การปรับปรุงแก้ไข และการส่งต่อ

ประนอม แก้วสวัสดิ์ (2556 : 11) ได้ให้ความหมายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า หมายถึง การส่งเสริม การป้องกัน การแก้ไขปัญหาและพัฒนาเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง คุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิต และรอดพ้นจากวิกฤติทั้งปวงโดยมีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพ มีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้โดยมีครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาโดยดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความรักและเมตตาที่มีต่อศิษย์และภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เติบโตงอกงาม และเป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป ความสำคัญ

และความจำเป็นของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กู๊ด (Good. 1973 : 270) ได้ให้ความหมายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า หมายถึง กระบวนการช่วยเหลือให้แต่ละบุคคลเข้าใจตนเองและโลกเกี่ยวกับตนเองได้ดี

โฮเร็ซ และเอวา (Horace and Ava. 1974 : 234) ได้ให้ความหมายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า หมายถึง กระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้สามารถเลือกตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมเพื่อจะได้ประสบผลสำเร็จในชีวิต

สรุปได้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การส่งเสริมพัฒนา การป้องกัน การแก้ไขปัญหาให้แก่นักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนา เต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง คุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิต และรอดพ้นจากสภาวการณ์ต่าง ๆ โดยมีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐาน คุณภาพ มีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ โดยมีครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษาโดยดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างใกล้ชิดด้วยความรักและเมตตาที่มีต่อศิษย์และภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เติบโตงอกงาม และเป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป

ความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

เพ็ญศรี นิตยา (2551 : 12) กล่าวว่า ความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนการพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีคุณธรรมจริยธรรม ความสามารถ และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวังโดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนนักเรียนแล้วการป้องกันและแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาเนื่องจากกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมและความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการเปิดรับข้อมูลข่าวสารแบบไร้พรมแดนก่อให้เกิดการหลั่งไหลแลกเปลี่ยนของวัฒนธรรมทั่วโลกส่งผลให้เด็กและเยาวชนมีการรับรู้ความคิดเศรษฐกิจและพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสังคมมากขึ้นโดยเฉพาะปัญหายาเสพติดแพร่ระบาดในหมู่นักเรียนนักศึกษาปัญหาพฤติกรรมที่วัยรุ่นนิยมความฟุ่มเฟือยและไม่เหมาะสมปัญหาพฤติกรรมทางเพศล้วนกระทบต่อคุณภาพชีวิตและความสงบสุขของสังคม ดังนั้น ภาพความสำเร็จที่เกิดจากการพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามความมุ่งหวังนั้นจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกคนโดยเฉพาะบุคลากรครูทุกคนในโรงเรียนเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความรักและเมตตาต่อศิษย์และภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เติบโตงอกงามเป็นบุคคลที่มีคุณค่าในสังคมต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 3) ได้กำหนดแนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่าเด็กและเยาวชน ยังมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสังคม เช่น การติดการพนันนิยมเสี่ยงโชค การมั่วสุมในหอพัก ไม่ชอบไปโรงเรียน หนีเรียน ทำร้ายรังแกกันเอง หมกมุ่นกับสื่อที่ไม่สร้างสรรค์ นิยมบริโภคอาหารกรุบกรอบอาหารที่ไม่มีประโยชน์ต่อสุขภาพ เครียดซึมเศร้า มองโลกในแง่ร้าย ไม่สนใจต่อปัญหาสังคม อย่างไรก็ตาม สาเหตุที่ทำให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมเป็นผลมาจากปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ปัจจัยเสี่ยงต่อสภาพครอบครัว ปัจจัยเสี่ยงจากโรงเรียน ปัจจัยเสี่ยงจากชุมชนและสังคม ปัจจัยเสี่ยงจากเพื่อน ปัจจัยเสี่ยงต่อบุคลิกภาพหรือตัวนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เล็งเห็นภาวะวิกฤติที่เกิดขึ้นต่อเด็กและเยาวชนมากมาย ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศในอนาคตจึงมีนโยบายสำคัญที่จะต้องร่วมมือกับทุกฝ่าย เพื่อแก้ไขปัญหาวิธีการหนึ่ง คือการนำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาดำเนินการอย่างจริงจัง เนื่องจากระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพเป็นระบบที่ช่วยป้องกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ รวมทั้งยังช่วยเสริมสร้างคุณภาพที่ดีให้แก่เด็กและเยาวชน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรมและวิถีชีวิตที่เป็นสุข

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2554 : 1) กำหนดไว้ว่า ความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การพัฒนานักเรียนให้เป็นคนที่มีคุณภาพ ทั้งด้านร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามสังคม มุ่งหวัง ดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนตามกระบวนการศึกษานั้นไม่เพียงพออันเนื่องมาจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวกและเชิงลบอันก่อให้เกิดปัญหา ต่าง ๆ ดังนั้น การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญ ในการพัฒนานักเรียนครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วย ความรักและเมตตาที่มีต่อศิษย์และภาคภูมิใจในบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชน ให้เติบโตงอกงาม เป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคม ซึ่งครูจะต้องปรับเปลี่ยนการทำงานเพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย โดยเฉพาะการทำงานอย่าง มีระบบ มีกระบวนการทำงาน มีหลักฐานการปฏิบัติงาน มีเทคนิควิธีการหรือการใช้เครื่องมือต่าง ๆ เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนจนเกิดผลดีต่อทุกคนทั้งทางตรงและทางอ้อมไม่ว่าจะเป็นนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม

มธุริน แผลงจันทึก (2554 : 9) กล่าวว่า ความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเนื่องมาจากในสังคมไทยปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีปัจจัย หลายด้านที่ทำให้

นักเรียนมีปัญหาซึ่งตัวนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม จะต้องช่วยกันแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วน และสถานศึกษาต้องพัฒนานักเรียนทุกคนให้มีคุณภาพตามศักยภาพ โดยใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา

เพลินพิศ สิงห์คำ (2560 : 18) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความสำคัญเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต

สรุปได้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสำคัญและความจำเป็น โดยนักเรียนจะได้รับการส่งเสริมและพัฒนาในด้านการเรียน ด้านสุขภาพ และด้านพฤติกรรมให้มีคุณภาพ ครูใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถทางการเรียน ข้อมูลสุขภาพของนักเรียน และข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน

วัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 13) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไว้ดังนี้

1. เพื่อให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างมีระบบมีประสิทธิภาพ

2. เพื่อให้โรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนองค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการทำงานร่วมกัน โดยผ่านกระบวนการทำงานที่ชัดเจน มีร่องรอยหลักฐานการปฏิบัติงาน สามารถตรวจสอบและประเมินผลได้

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2554 : 17) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ดังนี้

1. เพื่อให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีระบบมีประสิทธิภาพ

2. เพื่อให้โรงเรียน ผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือชุมชน มีการทำงานร่วมกันโดยผ่านกระบวนการทำงานที่ชัดเจน พร้อมด้วยเอกสาร หลักฐานการปฏิบัติงาน สามารถตรวจสอบได้

เพลินพิศ สิงห์คำ (2560 : 19) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ เพื่อให้โรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบรวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้มีคุณภาพ มาตรฐาน และสามารถตรวจสอบได้

สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการทำงาน ตามขั้นตอนการดำเนินงาน และมีการบันทึกหลักฐานที่สามารถตรวจสอบและประเมินได้

บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 13) กำหนดไว้ว่า บทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องศึกษาบทบาทหน้าที่ตามกรอบการทำงานให้ชัดเจน ดังนี้

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1.1 กำหนดนโยบายและหน่วยงานที่รับผิดชอบในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.2 ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นเครือข่ายการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.3 ส่งเสริมและสนับสนุนให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเกิดการพัฒนาองค์ความรู้สู่การปฏิบัติด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.4 สนับสนุนช่วยเหลือให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสามารถดำเนินงาน การดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 ส่งเสริมให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีระบบติดตาม ประเมินผลและรายงานความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

2.1 นำนโยบายการช่วยเหลือนักเรียนสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาเกิดการพัฒนาองค์ความรู้และความสามารถในการปฏิบัติด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.2 สนับสนุน ช่วยเหลือให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

2.3 ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมมือกันดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.4 ติดตามประเมินผลและรายงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

2.5 บริหารจัดการให้มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาให้ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

2.6 ประสานงานระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานและบุคคลภายนอก เช่น ผู้ปกครอง เครือข่ายผู้ปกครอง องค์กรต่าง ๆ สาธารณสุข โรงพยาบาล สถานีตำรวจ

2.7 ดูแล กำกับนิเทศติดตามประเมินผลสนับสนุนและให้ขวัญกำลังใจในการดำเนินงาน

3. ครูประจำชั้น หรือครูที่ปรึกษา มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

3.1 รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

3.2 คัดกรอง จำแนกนักเรียน

3.3 จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและพัฒนา

3.4 จัดกิจกรรมป้องกัน แก้ไข ช่วยเหลือ ส่งต่อ

3.5 รายงานผล

4. ครูแนะแนว มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

4.1 สนับสนุนครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

4.2 จัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนา

4.3 จัดกิจกรรมป้องกัน แก้ไข ช่วยเหลือนักเรียน

4.4 ส่งต่อนักเรียน

5. หัวหน้าระดับชั้น มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

5.1 ติดตาม กำกับ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา

5.2 ประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

6. นักเรียน มีบทบาทหน้าที่ ให้ความร่วมมือกับคณะกรรมการนักเรียน ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา

7. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทบาทหน้าที่ ให้การสนับสนุนให้คำปรึกษา เสนอแนะแนวทางในการส่งเสริม พัฒนา และแก้ไขนักเรียน อำนวยความสะดวกในการประสานงานเมื่อสถานศึกษาต้องการความช่วยเหลือ

8. ผู้ปกครองหรือเครือข่ายผู้ปกครอง มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

8.1 อบรม ดูแลและเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำรงชีวิตครอบครัว มีความรัก ความเข้าใจและให้ความอบอุ่น

8.2 สนับสนุนให้ความร่วมมือ วางแผนร่วมกับสถานศึกษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมและพัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียน

8.3 เป็นที่ปรึกษาหรือแนะแนวทางการดำเนินชีวิตที่ดีแก่นักเรียน

9. ชุมชน มีบทบาทและหน้าที่ สนับสนุนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมสุขภาพจิต ศูนย์อนามัย สาธารณสุขอำเภอ และสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาล กระทรวงแรงงานและสวัสดิการทางสังคม สื่อมวลชนและอื่น ๆ มีความสามารถในการให้การสนับสนุนและให้ความร่วมมือ ดังนี้

9.1 ให้คำปรึกษาแนะนำ เกี่ยวกับพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็กวัยต่าง ๆ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

9.2 สอดส่องดูแล ให้ความช่วยเหลือเด็กและเยาวชนทั้งด้านความปลอดภัยและการแก้ปัญหาพฤติกรรม

9.3 ร่วมมือกับสถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนให้ได้รับการพัฒนาตามศักยภาพของแต่และบุคคล

9.4 เป็นแหล่งการเรียนรู้และฝึกงาน และเพิ่มพูนประสบการณ์แก่นักเรียนตามความรู้ความสามารถ ความสนใจ และความถนัด

9.5 ติดตามผล สะท้อนปัญหา และแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

9.6 ให้ความร่วมมือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศที่เป็นประโยชน์และน่าสนใจ

9.7 ให้การสนับสนุนและเป็นเครือข่ายในการพัฒนาและการขยายผลการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

กระบวนการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กระบวนการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

จุรีรัตน์ มีพันธ์ (2552 : 13) กล่าวว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นการจัดครูให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละกลุ่มในสัดส่วน ครู : นักเรียน คือ 1 : 20 - 25 คนโดยมีทีมประสานกำหนดวิธีการและเครื่องมือรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีทีมอบรมวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและมอบหมายให้ครูไปดำเนินการรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล หากข้อมูลที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีครบถ้วนต่อการนำไปใช้ในการคัดกรองนักเรียนให้ดำเนินผลการสรุปรายงานผลไปตามลำดับขั้น หากข้อมูลไม่ครบถ้วนเพียงพอสำหรับการคัดกรองนักเรียนให้ทบทวนและปรับปรุงวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเพิ่มเติมโดยกำหนดวิธีการและเครื่องมือในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัว

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 18) ได้กำหนดไว้ว่า ความหลากหลายของนักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่แตกต่างกัน ผ่านการหล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมในหลายลักษณะ ทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้น การรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูอาจารย์มีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้นสามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียนและนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาส่งเสริม การป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกทาง

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2554 : 2) ได้กำหนดไว้ว่า ความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนที่มีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่ไม่เหมือนกัน ทำให้เกิดพฤติกรรมที่หลากหลายรูปแบบทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้นการรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นมีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลของนักเรียนมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียน เป็นประโยชน์ในการส่งเสริม การป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกทาง ซึ่งเป็นข้อมูล เชิงประจักษ์มิใช่ความรู้สึกหรือการคาดเดา โดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหานักเรียนซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียนหรือเกิดได้น้อยที่สุด

1. ข้อมูลพื้นฐานนักเรียนครูที่ปรึกษา ควรมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนอย่างน้อย 3 ด้านใหญ่ ๆ คือ

1.1 ด้านความสามารถ แยกเป็น

1.1.1 ด้านการเรียน ครูที่ปรึกษาควรทราบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละวิชา ผลการเรียนเฉลี่ยในแต่ละภาคเรียน พฤติกรรมการเรียนในห้องเรียนที่มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น ไม่ตั้งใจเรียน ขาดเรียน เป็นต้น

1.1.2 ด้านความสามารถอื่น ๆ ควรทราบบทบาทหน้าที่พิเศษในโรงเรียน ความสามารถพิเศษ การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

1.2 ด้านสุขภาพร่างกาย แยกเป็น

1.2.1 ด้านร่างกาย โรคประจำตัว ส่วนสูง น้ำหนัก ความบกพร่องทางร่างกาย เช่น การได้ยิน การมองเห็น เป็นต้น

1.2.2 ด้านจิตใจ ด้านพฤติกรรม เช่น มีอารมณ์ซึมเศร้า วิตกกังวล พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง สมาธิสั้น บุคลิกภาพเก็บตัว ขี้อาย ตลอดจนความประพฤติต่าง ๆ

1.2.3 ด้านครอบครัว แยกเป็น

1) ด้านเศรษฐกิจ เช่น รายได้ของบิดา มารดา ผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง ค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับในการมาโรงเรียน เป็นต้น

2) ด้านความคุ้มครองนักเรียน รายละเอียดที่ครูที่ปรึกษาต้องทราบ เช่น จำนวนพี่น้องบุคคลในครอบครัว สถานภาพของบิดา มารดา บุคคลที่ดูแลรับผิดชอบ นักเรียน ความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว ลักษณะที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม ความเจ็บป่วย ของบุคคลในครอบครัว การใช้สารเสพติด การติดสุรา การเล่นการพนัน เป็นต้น

2. การศึกษาจากข้อมูล ได้แก่

2.1 ผลงานของนักเรียน การเขียนเกี่ยวกับชีวประวัติ บันทึกประจำวัน หรือชิ้นงาน เช่น สมุดทำงาน งานฝีมือ/สิ่งประดิษฐ์ โครงงาน

2.2 เอกสารหลักฐานอื่น ๆ เช่น ระเบียนสะสม การศึกษาเด็กเป็นรายกรณี บันทึกสุขภาพจากแพทย์ บันทึกสรุปการประเมินจุดแข็งจุดอ่อน (SDQ) บันทึกสรุปการสำรวจ เบื้องต้นเพื่อคัดแยกความพิการ/บกพร่อง บันทึกสรุปสำรวจความสามารถพิเศษ บันทึกสรุป การสำรวจนักเรียนด้อยโอกาส

มธุริน แผลงจันทึก (2554 : 25) กล่าวว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นการศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคลทางด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัวเพื่อส่งเสริมการป้องกันและแก้ไขปัญหา

เกียรติศักดิ์ ช่างเรือน (2559 : 20) กล่าวว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นการบริหารจัดการเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียนด้วยเครื่องมือต่าง ๆ ได้แก่ ระเบียนสะสม แบบสอบถาม การสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน เพื่อให้สามารถนำไปวางแผนในการดูแลและส่งเสริมการพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม

พิชามญชุ์ ม่วงแก้ว (2559 : 27) กล่าวว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นการกำหนดความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนที่มีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่ไม่เหมือนกัน โดยพิจารณาข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว และด้านอื่น ๆ ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล

เพลินพิศ สิงห์คำ (2560 : 26) กล่าวว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นการสังเกตศึกษาพฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคลทางดานความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านพฤติกรรม ด้านครอบครัว และด้านสังคม โดยใช้เครื่องมือ ระเบียนสะสม แบบประเมินพฤติกรรมเพื่อคัดกรองนักเรียนต่อไป

สรุปได้ว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นการดำเนินงานโดยการใช้ระเบียนสะสมที่ให้ข้อมูล 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพร่างกายและด้านครอบครัว โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลายเพราะนักเรียนแต่ละคน มีความแตกต่าง มีพื้นฐานไม่เหมือนกัน ทำให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบทั้งด้านบวก และด้านลบ การรับรู้ข้อมูลของนักเรียนเป็นสิ่งจำเป็นทำให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจมากขึ้น นำข้อมูลไปคัดกรองได้ถูกต้อง สามารถช่วยป้องกันและแก้ปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกทาง

2. การคัดกรองนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 19) ได้กำหนดไว้ว่า การคัดกรองนักเรียนเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำผลที่ได้มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น สถานศึกษาควรมีการประชุมครู กำหนดเกณฑ์การคัดกรอง เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกันให้เป็นที่ยอมรับของครูในสถานศึกษา

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

และสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง การคัดกรองนักเรียนจะแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มปกติ หมายถึง นักเรียนที่ไม่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาและส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของตนเองหรือสังคมส่วนรวมในด้านลบ

2. กลุ่มเสี่ยง หมายถึง นักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากปกติ เช่น เก็บตัว แสดงออกเกินขอบเขต การปรับตัวทางเพศที่ไม่เหมาะสม ทดลองสิ่งเสพติด ผลการเรียนมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางลบจัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยงตามเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยงตามเกณฑ์ การคัดกรองของโรงเรียนซึ่งโรงเรียนต้องให้การช่วยเหลือ ป้องกัน หรือแก้ไขปัญหาตามแต่กรณี

3. กลุ่มมีปัญหา หมายถึง นักเรียนที่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาชัดเจนมีผลกระทบต่อวิถีของตนเองหรือต่อสังคมส่วนรวมในด้านลบ

ดาวรุ่ง มุกดากิจ (2554 : 20) กล่าวว่า การคัดกรองนักเรียนเป็นการพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวกับตัวนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามเกณฑ์คัดกรองของโรงเรียนแล้วอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ

2. กลุ่มเสี่ยง มีปัญหา คือ นักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์กลุ่มเสี่ยง มีปัญหาตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนซึ่งโรงเรียนจะต้องให้การช่วยเหลือ ป้องกันหรือแก้ไขปัญหาตามกรณี การจัดกลุ่มนักเรียนมีประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นในการหาวิธีดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาให้ตรงกับปัญหาของนักเรียน และมีความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหา เพราะมีข้อมูลของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ซึ่งหากครูที่ปรึกษาไม่ได้คัดกรองนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มแล้วความชัดเจนในเป้าหมายเพื่อการแก้ไขปัญหาของนักเรียนจะมีน้อยลง มีผลต่อความรวดเร็วในการช่วยเหลือ ซึ่งบางกรณีจำเป็นต้องแก้ไขเร่งด่วน ผลการคัดกรองนักเรียนครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องระมัดระวังอย่างยิ่งที่จะไม่ทำให้นักเรียนรับรู้ว่าตนถูกจัดกลุ่มเสี่ยง มีปัญหา ซึ่งมีความแตกต่างจากกลุ่มปกติโดยเฉพาะนักเรียนวัยรุ่นที่มีความไวต่อการรับรู้แม้ว่านักเรียนจะรู้ตัวดีว่าขณะนี้ตนมีพฤติกรรมอย่างไรหรือประสบกับปัญหาใดก็ตาม และเพื่อป้องกันการล้อเลียนในหมู่เพื่อนอีกด้วย ดังนั้น ครูที่ปรึกษาต้องเก็บผลการคัดกรองนักเรียนเป็นความลับ นอกจากนี้หากครูที่ปรึกษามีการประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อการช่วยเหลือนักเรียนก็ควรระมัดระวังการสื่อสารที่ทำให้ผู้ปกครอง เกิดความรู้สึกว่าบุตรหลานของตนถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่ผิดปกติแตกต่างจากเพื่อนนักเรียนอื่น ๆ

มธุริน แผลงจันทึก (2554 : 26) กล่าวว่า การคัดกรองนักเรียนเป็นการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหาซึ่งโรงเรียนต้องให้ความช่วยเหลือ ป้องกันหรือแก้ไขปัญหาตามแต่กรณี ด้วยการใช้ระเบียนสะสม

การสังเกตการณ์ได้ข้อมูลจากครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องและเพื่อนนักเรียน

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2554 : 11) กำหนดว่า การคัดกรองนักเรียนต้องพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มปกติ ได้แก่ นักเรียนที่รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน แล้วอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ

2. กลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา ได้แก่ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยง หรือกลุ่มมีปัญหาตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งต้องให้การช่วยเหลือ ป้องกัน หรือแก้ปัญหาตามกรณี

พิชามญชุ์ ม่วงแก้ว (2559 : 27) กล่าวว่า การคัดกรองนักเรียนเป็นการจัดกลุ่มเพื่อหาวิธีการช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง โดยการคัดกรองจะต้องทำด้วยความระมัดระวังอย่างยิ่ง เพื่อให้เกิดความชัดเจนและสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุด แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการคัดกรองนักเรียนนั้นให้อยู่ในดุลยพินิจของครูที่ปรึกษา และยึดเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนเป็นหลักด้วย ซึ่งการคัดกรองนักเรียนมีประเด็นในการพิจารณาในด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัว

เพลินพิศ สิงห์คำ (2560 : 26) กล่าวว่า การคัดกรองนักเรียนเป็นการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนเพื่อจัดนักเรียนเป็นกลุ่มปกติ คือ นักเรียนได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้วอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา คือ นักเรียนได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้วอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยงกลุ่มมีปัญหา ซึ่งโรงเรียนต้องให้การช่วยเหลือป้องกันหรือแก้ไขตามแต่กรณี

สรุปได้ว่า การคัดกรองนักเรียนเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนในด้านต่าง ๆ เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้นหรือตามดุลยพินิจของครูที่ปรึกษาจัดได้ 3 กลุ่มคือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ซึ่งครูต้องเก็บเป็นความลับ ในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหาครูที่ปรึกษาควรมีการติดตามและประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียน เพื่อการช่วยเหลือ ส่งเสริม และพัฒนานักเรียน ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

3. การส่งเสริมนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 29 - 30) ได้กำหนดว่า การส่งเสริมนักเรียน เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาไม่ว่าจะเป็นนักเรียนในกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยงกลุ่มมีปัญหา ให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงกลุ่มมีปัญหาและเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงกลุ่มมีปัญหากับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2554 : 18) ได้กำหนดว่า การส่งเสริมนักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง หรือกลุ่มมีปัญหาให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งจะช่วยป้องกันไม่ให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา และเป็นการช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหากับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ มีพฤติกรรมดีขึ้นตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป วิธีการและเครื่องมือ เพื่อการส่งเสริมนักเรียน มีหลายวิธีที่โรงเรียนสามารถดำเนินการได้แต่มีกิจกรรมหลักสำคัญที่โรงเรียน ต้องดำเนินการ คือ

1. การจัดกิจกรรมโฮมรูม (Homeroom)

กิจกรรมโฮมรูม เป็นกิจกรรมที่ ดำเนินการเพื่อการส่งเสริมนักเรียนเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่มก็ได้ ซึ่งสถานที่ที่ใช้จัดกิจกรรมโฮมรูม อาจเป็นที่ห้องเรียน หรือนอกห้องเรียนให้มีบรรยากาศเสมือนบ้านที่มีครูที่ปรึกษาและนักเรียน เป็นดั่งสมาชิกในครอบครัวเดียวกัน มีการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น การรู้จักตนเองของนักเรียน การรู้จักผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม มีทักษะการตัดสินใจ ทักษะการปรับตัว และการวางแผนชีวิต เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้ครูและนักเรียนควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้วยกัน ประโยชน์ของการจัดกิจกรรมโฮมรูม จะช่วยให้ครูที่ปรึกษารู้จักนักเรียนมากขึ้น สามารถส่งเสริม ความสามารถและป้องกันปัญหาของนักเรียนได้อีกด้วย

2. การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom Meeting)

การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน เป็นการพบปะกัน ระหว่างครูที่ปรึกษากับผู้ปกครองนักเรียนเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน และร่วมมือกันดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระหว่างบ้านโรงเรียนและผู้ปกครองด้วยกัน การประชุมผู้ปกครองดังกล่าวจะทำให้นักเรียนได้รับความเอาใจใส่จากผู้ปกครองมากขึ้น ทั้งการส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณภาพ มีความสามารถมากยิ่งขึ้น หรือร่วมมือกับทางโรงเรียนในการป้องกัน หรือแก้ไขปัญหาของนักเรียน แนวดำเนินการ ครูที่ปรึกษาควรจัดประชุมอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ซึ่งการประชุมนี้ การรายงานสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่จะทำให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือให้มากยิ่งขึ้น ดังนั้น สิ่งสำคัญควรตระหนักในการจัดกิจกรรมประชุม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

2.1 การเตรียมการ ครูที่ปรึกษาควรเตรียมความพร้อมก่อนการประชุมในด้านต่างๆ โดยเฉพาะข้อมูลของนักเรียนแต่ละคนและกิจกรรมที่จะดำเนินการโดยกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน

2.2 การสื่อสาร ครูที่ปรึกษาควรระมัดระวังคำพูดที่ก่อให้เกิดความรู้สึกทางลบหรือ

ต่อต้านจากผู้ปกครอง เช่น การตำหนินักเรียนหรือผู้ปกครอง การแจ้งข้อบกพร่องของนักเรียนในที่ประชุมหรือจะเป็นการส่วนตัวก็ตาม แต่ควรเป็นการพูดที่แสดงถึงความเข้าใจในตัวนักเรียน แสดงถึงความห่วงใยใส่ใจของครูที่มีต่อนักเรียนทุกคนและอาศัยกิจกรรมที่จะทำให้ ผู้ปกครองตระหนักในความรับผิดชอบและต้องการปรับปรุงหรือแก้ไข ในส่วนที่บกพร่องของนักเรียน

2.3 การจัดกิจกรรมในการประชุม ควรเริ่มด้วยการสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้ปกครองด้วยกันก่อน จึงควรมีกิจกรรมอื่น ๆ ให้ผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็น ซึ่งเป็นสาระที่เป็นประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.4 การสรุปผลและบันทึกหลักฐานการประชุมผู้ปกครอง ในการประชุม แต่ละครั้งครูที่ปรึกษาควรมีการสรุปผลและจัดทำเอกสารเป็นหลักฐาน เพื่อประโยชน์ ดังนี้

2.4.1 เป็นหลักฐานในการจัดประชุมแต่ละครั้ง

2.4.1 เป็นข้อมูลสำหรับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

2.4.1 เป็นข้อมูลสำหรับการจัดประชุมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองในครั้งต่อไป

มธุริน แผลงจันทึก (2554 : 29) กล่าวว่า การส่งเสริมนักเรียนเป็นการจัดกิจกรรมสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนมีคุณภาพมากขึ้น

ชมรมจิตแพทย์เด็กและวัยรุ่นแห่งประเทศไทย (ออนไลน์. 2557) ได้กำหนดว่า การส่งเสริมนักเรียนว่า การเสริมลักษณะเด่นโดยฝึกความสามารถด้านอื่นไปพร้อมกันแต่ละคนมีจุดเด่น ความชอบ ความถนัดแตกต่างกันแต่ก็ยังมีส่วนที่ต้องส่งเสริมด้านอื่นอีก ดั้งนั้น การเลือกกิจกรรมเฉพาะจนเกิดการเรียนรู้ เช่น การเรียนพิเศษ การเรียนเปียโน คอมพิวเตอร์ ฝึกพูดภาษา ทำกับข้าว ว่ายน้ำ จะฝึกได้สั้น ๆ เช่น 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์แต่สม่ำเสมอจะช่วยให้เกิดความสามารถเกิดขึ้นในระยะยาวได้ แต่จะได้เพื่อนหรือต้องปรับตัวเข้ากับคนอื่นน้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับการเข้าค่ายฤดูร้อนระยะยาว ที่เน้นการอยู่ร่วมกับคนอื่น ช่วยตัวเอง ต้องตัดสินใจ ได้ตื่นเต้นผจญภัยต้องแก้ปัญหาเฉพาะหน้า จะช่วยพัฒนาทักษะในด้านอารมณ์ การปรับตัวและการเข้าสังคมได้

พิชามญชุ์ ม่วงแก้ว (2559 : 34) กล่าวว่า การส่งเสริมนักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยงกลุ่มมีปัญหามีคุณภาพและความภาคภูมิใจมากขึ้น โดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ เป็นตัวช่วยในการส่งเสริม ได้แก่ กิจกรรมโฮมรูมที่ดำเนินการเพื่อส่งเสริมนักเรียนเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มก็ได้และการจัดประชุมผู้ปกครองในชั้นเรียนเป็นการพบปะกันระหว่างครูที่ปรึกษากับผู้ปกครองนักเรียนที่ครูที่ปรึกษาดูแลอยู่ เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ร่วมมือกันดูแลนักเรียนระหว่างบ้าน โรงเรียน และผู้ปกครอง

เพลินพิศ สิงห์คำ (2560 : 29) กล่าวว่า การส่งเสริมนักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติหรือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงกลุ่มมีปัญหาให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ

สรุปได้ว่า การส่งเสริมนักเรียนเป็นการจัดกิจกรรมให้นักเรียนทุกคน ที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของครูที่ปรึกษาทั้งในกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหา ให้สามารถพัฒนาเป็นบุคคลที่มีคุณภาพสูงสุดตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยการจัดกิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมแนะแนว โดยครูที่ปรึกษาต้องคำนึงถึงความแตกต่าง ของนักเรียนในแต่ละคน ทำให้นักเรียนมีคุณภาพและมีความภาคภูมิใจตนเองในด้านต่าง ๆ มากขึ้น

4. การป้องกันและการแก้ไขปัญหานักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 32) ได้กำหนดว่า ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนครูควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงกลุ่มมีปัญหาจำเป็นอย่างมากที่ต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือทางการป้องกันและการแก้ปัญหา โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การสร้างภูมิคุ้มกันการป้องกันและแก้ปัญหาของนักเรียนจึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไปการป้องกันและการแก้ไขปัญหาให้กับ นักเรียนนั้น มีหลายเทคนิควิธีการ แต่ที่ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องดำเนินการมีอย่างน้อย 2 ประการคือ

1. การให้คำปรึกษาเบื้องต้น

2. การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2554 : 178) ได้เสนอการจัดกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน ไว้ดังนี้

1. กิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นการจัดกิจกรรมนอกเวลาเรียน ไม่ใช่ในคาบเรียนโดยส่วนใหญ่จึงเป็นเวลาเช้าก่อนเข้าแถว หรือเวลาเย็นหลังโรงเรียนเลิกแล้ว การจัดกิจกรรมอาจจัดทำเป็นชมรมเป็นโครงการ หรือเป็นงานของโรงเรียน โดยมีครูที่ปรึกษากับนักเรียนร่วมกันพิจารณาเลือกกิจกรรมให้เหมาะสมกับตัวนักเรียน และความต้องการของนักเรียนโรงเรียนควรมีกิจกรรมให้นักเรียนได้เลือกอย่างหลากหลาย ซึ่งนักเรียนอาจเข้าร่วมกิจกรรมในฐานะสมาชิก หรือเป็นผู้ร่วมจัดกิจกรรม หรือเป็นผู้รับผิดชอบจัดกิจกรรมเอง โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาการที่โรงเรียน มีแหล่งเรียนรู้อย่างเพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่จะใช้ศึกษาค้นคว้า เรียนรู้ด้วยตนเอง และหากโรงเรียนมีเทคโนโลยี ทันสมัยก็จะจูงใจให้นักเรียนมาร่วมกิจกรรมมากขึ้นด้วย

2. กิจกรรมในห้องเรียน เป็นการจัดกิจกรรมในห้องเรียน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมกลุ่ม

ที่ช่วยให้นักเรียน ทุกคนมีส่วนร่วม มีบทบาทในกลุ่ม และได้เรียนรู้มากกว่าเนื้อหาวิชา การจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child Center) หรือการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) จึงเป็นส่วนสำคัญของการจัดกิจกรรมในห้องเรียน

3. กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นกิจกรรมที่ครูที่ปรึกษาต้องพิจารณาจับคู่นักเรียนให้เหมาะสมกันทั้งด้านความสามารถบุคลิกภาพเพื่อให้สามารถช่วยเหลือกันได้จริง และไม่มีปัญหาในการจับคู่หรือถูกข่มขู่ ถูกแกล้งจากเพื่อนที่ตนดูแล นักเรียนทั้งคู่ต้องสมัครใจที่จะจับคู่กันและยินดีให้หรือรับการดูแล ช่วยเหลือจากเพื่อนอีกคนหนึ่ง ครูที่ปรึกษาต้องสังเกตพฤติกรรมของทั้งคู่อยู่เสมอว่าช่วยเหลือกันได้หรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคอย่างไรรวมทั้งควรมีการสอบถามหรือให้คำแนะนำในการจับคู่ เพื่อการช่วยเหลือกันอย่างสม่ำเสมอ

4. กิจกรรมซ่อมเสริม เป็นการแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักเรียน ซึ่งครูในระดับชั้นเดียวกัน จำเป็นต้องร่วมมือร่วมใจกันวางแผนการสอนซ่อมเสริมให้แก่นักเรียนที่เรียนอ่อน หรือเรียนรู้ช้า เรียนรู้ไม่ทันเพื่อน ครูที่ปรึกษาควรมีการประสานงานขอความร่วมมือจากครูประจำวิชาก่อนส่งนักเรียน ไปติดต่อเพื่อขอเรียนซ่อมเสริม

5. กิจกรรมการสื่อสารกับผู้ปกครอง เป็นการช่วยเหลือนักเรียนโดยอาศัยความร่วมมือจากผู้ปกครอง ซึ่งครูที่ปรึกษา ควรมีทักษะการสื่อสาร และควรบอกถึงความรู้สึกห่วงใยของครูที่มีต่อนักเรียนจากพฤติกรรม ที่สังเกตเห็น แทนการแจ้งว่านักเรียนมีปัญหาในเรื่องใด เพื่อมิให้ผู้ปกครองเกิดความรู้สึกต่อต้านไม่พอใจโรงเรียน ครูที่ปรึกษา หรือแม้แต่ตัวนักเรียนเอง

เกียรติศักดิ์ ช่างเรือน (2559 : 32) กล่าวว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหาเป็นการบริหารจัดการเกี่ยวกับการดูแลเอาใจใส่และช่วยเหลือผู้เรียน โดยเฉพาะนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหาจำเป็นต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือ โดยใช้รูปแบบที่หลากหลายได้แก่การให้คำปรึกษาเบื้องต้นกิจกรรมในชั้นเรียนการสื่อสารกับผู้ปกครองกิจกรรมส่งเสริมหลักสูตรและการเยี่ยมบ้านผู้เรียน

พิชามญชุ์ ม่วงแก้ว (2559 : 37) กล่าวว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหาเป็นการดูแลให้ความใส่ใจอย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือทางการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาสังคม ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้อง ดำเนินการเพื่อผ่อนคลายปัญหานักเรียนให้ลดน้อยลง การจัดกิจกรรมเพื่อการป้องกันและช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของนักเรียนนอกจากจะให้การปรึกษาเบื้องต้นแล้ว การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญ

เพลินพิศ สิงห์คำ (2560 : 32) กล่าวว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหาเป็นการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อแก้ไขปัญหา ให้แก่นักเรียน ให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจมีคุณภาพชีวิตที่ดีมีทักษะในการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากสภาวะวิกฤตต่าง ๆ ได้อย่าง

ปลอดภัยให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

โรบิน และคณะ (Robyn and et al. 2012 : 10 - 13) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการช่วยเหลือผู้เรียนที่อยู่ในสภาวการณ์ที่ยากลำบากจากปัญหาต่าง ๆ ต้องการความช่วยเหลือสนับสนุนให้พ้นจากสถานการณ์ที่เป็นปัญหาหรือเพื่อเป็นการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนในด้านต่าง ๆการให้คำปรึกษาเบื้องต้น เป็นวิธีการที่ต้องอาศัยสัมพันธภาพที่ดี ผู้ขอรับคำปรึกษาต้องไว้วางใจและให้ความเชื่อมั่นผู้ให้คำปรึกษาว่า สามารถช่วยเหลือแก้ปัญหาของตนได้ ผู้ให้คำปรึกษาใช้ทักษะต่าง ๆ ทำให้ผู้ขอรับคำปรึกษาได้ใช้ศักยภาพของตนเองเพื่อทำความเข้าใจตนเอง สามารถค้นพบหาปัญหาที่เกิดขึ้น ทราบถึงสาเหตุของปัญหา ความต้องการของตนเอง สามารถพิจารณาทางเลือกหลาย ๆทาง โดยเลือกใช้วิธีการแก้ปัญหา ได้ถูกต้องตามความเป็นจริง เกิดผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่นน้อยที่สุดสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและปรับตัวเข้ากับสภาพการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน เป็นการดำเนินงานให้ความรู้ต่อประเด็นที่เป็นปัญหาของนักเรียนให้นักเรียนทราบกับปัญหาที่เกิดขึ้นในการที่จะป้องกันปัญหาของนักเรียนต้องมีการประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียน ให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหาของนักเรียนแก่ผู้ปกครองและตัวนักเรียน การวิเคราะห์สาเหตุปัญหาของนักเรียนที่มีพฤติกรรมอยู่ในกลุ่มมีปัญหา กำหนดวิธีการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน ประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง มีการประเมินและติดตามผลการดำเนินงาน

5. การส่งต่อนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 38) ได้กำหนดว่า ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน โดยครูที่ปรึกษาตามกระบวนการแก้ปัญหา อาจมีบางกรณีที่ปัญหามีความยากต่อการช่วยเหลือ นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ก็ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกทาง และรวดเร็วขึ้น หากปล่อยให้เป็นบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาหรือครูคนใดคนหนึ่งเท่านั้น ความยุ่งยากของปัญหาอาจมีมากขึ้นหรือลุกลามเป็นปัญหาใหญ่โตจนยากต่อการแก้ไขการส่งต่อแบ่งเป็น 2 แบบ คือ

1. การส่งต่อภายใน ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูที่ให้การช่วยเหลือได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหา เช่น ส่งต่อครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือฝ่ายปกครอง เป็นต้น การส่งต่อภายในหากส่งไปยังครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองจะเป็นการแก้ปัญหาที่ยากต่อการช่วยเหลือของครูที่ปรึกษา เช่น ปัญหาเกี่ยวกับจิตใจ ความรู้สึก ปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมซ้ำซ้อนหรือรุนแรง แต่หากเกิดกรณียากต่อการช่วยเหลือก็ต้องส่งต่อผู้เชี่ยวชาญภายนอกต่อไป

2. การส่งต่อภายนอก ครูแนะแนว หรือฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยัง

ผู้เชี่ยวชาญภายนอก การช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของนักเรียนหรือการส่งต่อนักเรียนนั้น ในบางกรณีครูที่ปรึกษาดำเนินการได้ตั้งแต่กระบวนการการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลหรือการคัดกรองนักเรียนก็ได้โดยขึ้นอยู่กับกรณีปัญหาของนักเรียนแต่ละคน

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2554 : 28) ได้เสนอแนะ การส่งต่อนักเรียนไปพบครูอื่น ๆ เพื่อให้การช่วยเหลือต่อไป มีแนวทางการพิจารณาในการส่งต่อสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาดังนี้

1. นักเรียนมีพฤติกรรมคงเดิมหรือไม่ดีขึ้น หรือแย่ลง แม้ว่าอาจารย์ที่ปรึกษาจะดำเนินการช่วยเหลือด้วยวิธีการใด ๆ

2. นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือของอาจารย์ที่ปรึกษา เช่น นัดให้มาพบแล้วไม่มาตามนัดอยู่เสมอ ให้ทำกิจกรรมเพื่อการช่วยเหลือก็ไม่ยินดีร่วมกิจกรรมใด ๆ เป็นต้น

3. ปัญหาของนักเรียนที่เป็นเรื่องเฉพาะด้าน เช่น เกี่ยวข้องกับความรู้สึก ความซับซ้อนของสภาพจิตใจที่จำเป็นต้องให้การช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดและได้รับการบำบัดทางจิตวิทยาควรพิจารณาส่งต่อให้ผู้มีความรู้เฉพาะทางเพื่อดำเนินการให้ความช่วยเหลือต่อไป

มธุริน แผลงจันทึก (2554 : 32) กล่าวว่า การส่งต่อนักเรียนเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนในกรณีที่ปัญหามีความยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วแต่นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น มี 2 แบบ ครูที่ปรึกษาพิจารณาส่งนักเรียนต่อครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา และผู้ปกครองของนักเรียน กรณีที่ปัญหามีความยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้ว นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่ดีขึ้น จะส่งต่อให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป

ประนอม แก้วสวัสดิ์ (2556 : 36) กล่าวว่า การส่งต่อเป็นกระบวนการช่วยเหลือนักเรียนที่พฤติกรรมคงเดิมและไม่ดีขึ้นโดยครูที่ปรึกษาต้องประสานงานกับครูที่จะช่วยเหลือสรุปข้อมูลนักเรียนชี้แจงเหตุผลในการส่งต่อเพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดี และติดตามผลการช่วยเหลือซึ่งการส่งต่อมี 2 แบบ คือส่งต่อภายใน และส่งต่อภายนอกไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป

เกียรติศักดิ์ ช่างเรือน (2559 : 33) กล่าวว่า การส่งต่อเป็นกระบวนการช่วยเหลือนักเรียนกรณีที่มีปัญหายากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่ดีขึ้น ควรส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้รับการส่งเสริมพัฒนาและช่วยเหลืออย่างเหมาะสมต่อไปโดยการส่งต่อผู้เรียนมี 2 ลักษณะ คือการส่งต่อภายใน และการส่งต่อภายนอก

สรุปได้ว่า การส่งต่อนักเรียนเป็นการช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา ประสานงานกับครูแนะแนว หรือครูฝ่ายปกครอง ในการส่งต่อสำหรับนักเรียนที่มีปัญหา ยากต่อการช่วยเหลือและการส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของนักเรียน หรือผู้เชี่ยวชาญกับปัญหาของนักเรียนโดยตรง

สถาบันวิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

การดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 (ออนไลน์. 2560) ระบุไว้ว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นนโยบายที่สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัด จะต้องนำไปดำเนินการให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน อันส่งผลให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึง ครอบคลุมทุกประเด็นปัญหา ส่งเสริมพัฒนาให้เป็นคนดีของชุมชนประเทศชาติ ดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้ปี พ.ศ. 2553 – 2554 เป็นปีแห่งการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างรอบด้านเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ทันเวลา ถูกวิธี เสริมสร้างทักษะชีวิต ให้คำปรึกษาอย่างทั่วถึง ตลอดถึงการดูแลช่วยเหลือและสงเคราะห์นักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่ประสบปัญหา หรือครอบครัวที่ด้อยโอกาส โดยมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นองค์รวม ซึ่งเป้าหมายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เสริมสร้างผู้เรียนเต็มศักยภาพ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1. ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในระดับสำนักงานเขตพื้นที่ โดยมีผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาเป็นประธานคณะกรรมการและคณะกรรมการดำเนินการประกอบไปด้วยผู้อำนวยการสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ทุกโรงเรียน โดยมีรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เป็นเลขานุการ และ กรรมการดำเนินการ

2. ระดับโรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยมีผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นประธานกรรมการ และคณะกรรมการดำเนินการประกอบไปด้วยครู/ครูที่ปรึกษาทุกห้อง และทุกช่วงชั้น โดยมีรองผู้อำนวยการเป็นเลขานุการและกรรมการ

3. ระดับชั้นเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับชั้น โดยมีหัวหน้าระดับหรือหัวหน้าช่วงชั้นเป็นประธานคณะกรรมการดำเนินงานประกอบด้วย ครู/ครูที่ปรึกษาทุกห้อง ทุกช่วงชั้น โดยมีครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนหรือ ผู้ที่ผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาเห็นว่าเหมาะสมเป็นเลขานุการดำเนินงาน

4. ครู/ครูที่ปรึกษาดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทุกขั้นตอนและสรุปรายงานผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายทราบถึงผลสำเร็จของการปฏิบัติงานของตนเองในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทุกภาคเรียน โดยจัดเป็นรูปเล่มเอกสารที่สมบูรณ์พร้อมที่จะรองรับการประกันคุณภาพการศึกษา

สถาบันวิทยบริการมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์

สรุปได้ว่า การดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นการดำเนินงานอย่างมีระบบและเป็นขั้นตอน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปรึกษาเป็นผู้ดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความรักและเมตตาที่มีต่อศิษย์และภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เติบโตงอกงาม และเป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป รวมทั้งความร่วมมือที่ดีระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน โรงเรียน และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อสนับสนุนให้นักเรียนสามารถปรับตัวและพัฒนาตนเองได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยต่างประเทศ

เซียบส์ (Siebs. 1999 : Abstract) ได้ศึกษา การประเมินผลเกี่ยวกับประสิทธิภาพของโรงเรียนในการออกแบบโปรแกรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อป้องกันการลาออกของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาแถบชานเมืองพบว่า นักเรียนสามารถประสบความสำเร็จโดยมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นสามารถเพิ่มระดับเกรดเฉลี่ยเพิ่มความเอาใจใส่ในการเรียนมากขึ้นได้รับการยอมรับนับถือมากขึ้นมีการพัฒนาความสนใจมาสู่การเรียนพัฒนาวิสัยทัศน์ในอนาคตของตนเองและที่สำคัญคือมีโอกาสมากขึ้นในการจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหลังจากที่ได้เข้าร่วมในโปรแกรม REACH

กู๊ดแมน และคณะ (Goodman and et al. 2003 : 114 - 118) ได้ศึกษา การใช้แบบคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล (SDQ) เพื่อคัดกรองนักเรียนที่มีความผิดปกติทางจิตใจ เยาวชนในชุมชนที่รวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากผู้ปกครอง ครู เพื่อนเยาวชน พบว่า ทุกกลุ่มให้ความเห็นว่าเป็นความผิดปกติทางจิตใจที่เกิดขึ้นเฉพาะบุคคล และเป็นความแปรปรวนทางอารมณ์ของบุคคลโดยมีพฤติกรรมส่วนบุคคล พฤติกรรมอยู่ไม่สุข หรือไม่อยู่นิ่ง พวกซึมเศร้าและพวกที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์อื่นๆ ความกลัวสิ่งของหรือสัตว์เฉพาะบุคคล ถูกทอดทิ้งในวัยเด็ก และพฤติกรรมการกินไม่เหมาะสม ทำให้การคัดกรองเยาวชนที่ผิดปกติทางจิตใจมีความแม่นยำและแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมมากกว่าการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูและเพื่อนเยาวชนเพียงอย่างเดียว

กลาสเซียร์ (Glazier. 2004 : Abstract) ได้ศึกษา การสำรวจทัศนคติของนักวิชาการการศึกษาสามัญในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาและประสิทธิภาพด้านการยอมรับตนเองของนักเรียนที่จัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยง ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในคณะทำงานเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่ทัศนคติของครูนักวิชาการการศึกษาสามัญในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาและประสิทธิภาพ ด้านการยอมรับตนเองของนักเรียนที่จัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยง ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มีส่วนร่วม ในคณะทำงาน เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง สำหรับการวิจัยได้แก่ ตัวแทนของครู นักวิชาการการศึกษาสามัญในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตตอนใต้ของแคลิฟอร์เนียร์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างของครูนักวิชาการการศึกษาสามัญ ซึ่งมีทัศนคติในด้านบวกต่อกระบวนการบริหารงานของคณะทำงานเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีแนวโน้มสูงในการมองว่าตนเองมีศักยภาพในการทำงาน และมีความพร้อมที่จะจัดการกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับนักเรียนที่จัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงมากกว่า นอกจากนี้ ครูกับนักวิชาการการศึกษาสามัญในโรงเรียนประถมศึกษา ส่วนใหญ่ มีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน ในกลุ่มเสี่ยงของพวกเขา และมีความเต็มใจที่จะทำการปรับปรุงสภาพสิ่งแวดล้อมและการจัดการเรียนการสอนเพื่อที่จะช่วยให้นักเรียนเหล่านั้นดีขึ้น สุดท้ายมีข้อเสนอแนะให้ดำเนินการจัดการประเมินผล ตามระดับชั้นเรียนเพื่อนำไปทำการวางแผนงานด้านการพัฒนาบุคลากร ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อกระบวนการบริหารงานของคณะทำงานเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา

วอลตัน (Walton. 2007 : Abstract) ได้ศึกษา ประสิทธิภาพของการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อพัฒนาระดับคะแนนในแบบทดสอบมาตรฐานของรัฐซึ่งใช้ในโรงเรียนประจำอำเภอพบว่า โรงเรียนใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีผลการปฏิบัติงานที่ดีกว่าโรงเรียนในกลุ่มควบคุมซึ่งตั้งอยู่ในเขต 8 พื้นที่อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยในประเทศ

จุรีรัตน์ มีพันธ์ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 1 พบว่า 1) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 1 โดยรวมและรายด้านมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และ 2) ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชนในพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 1 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

นริศรา จูแย้ม (2553 : 74) ได้ศึกษา การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดระยอง พบว่า 1) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดระยอง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ 2) การวิเคราะห์เปรียบเทียบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดระยอง จำแนกตามขนาดของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

ประเสริฐ สวนจันทร์ (2553 : 99) ได้ศึกษา การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า 1) การดำเนินงานระบบ

ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ 2) ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจำแนกตามตำแหน่งบุคลากรในโรงเรียน ขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

กิตติศักดิ์ จุลมณฑล (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า 1) การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทราเขต 1 โดยรวมและรายด้านปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และ 2) ครูที่ปรึกษาที่สังกัดขนาดโรงเรียนต่างกันมีการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ปานฤทัย บัวชุม (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การดำเนินงานการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในเขตอำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม พบว่า 1) การดำเนินงานการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในเขตอำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ2) ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในเขตอำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม จำแนกตามสถานภาพโดยรวมผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามประเภทของโรงเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดลนภา พันอินากูล (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ พบว่า 1) การดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ จำแนกตามประเภทของโรงเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) การเปรียบเทียบการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มาโนช กุลนาแพง และคณะ (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ช่วงชั้น 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า 1) การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ช่วงชั้น 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 มีระดับปฏิบัติโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ 2) การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ช่วงชั้น 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ระยอง เขต 2 ที่มีสถานศึกษาขนาดใหญ่และสถานศึกษาขนาดเล็ก มีระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อะหมัด หลีสันมะหมัด (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา อำเภอสิงหนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 พบว่า 1) การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา อำเภอสิงหนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 โดยภาพรวมผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก และรายด้านพบว่า ด้านการปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ด้านการวางแผนการปฏิบัติงาน รองลงมาด้านการปฏิบัติงานตามแผน และด้านการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล และ 2) การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา อำเภอสิงหนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน พบว่า จำแนกตามตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รัตนา ฤทธิ์คง (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในเครืออักษรกรุ๊ป จังหวัดชลบุรี พบว่า 1) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในเครืออักษรกรุ๊ป จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ 2) ผลการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในเครืออักษรกรุ๊ป จังหวัดชลบุรี จำแนกตามตำแหน่งโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วาสนา เชื้อบัณฑิต (2556 : 60 - 61) ได้ศึกษา การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนศูนย์เครือข่ายโรงเรียนที่ 12 ชุมพวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 พบว่า 1) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนศูนย์เครือข่ายโรงเรียนที่ 12 ชุมพวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนศูนย์เครือข่ายโรงเรียนที่ 12 ชุมพวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 จำแนกตามตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และ 3) การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนศูนย์เครือข่ายโรงเรียนที่ 12 ชุมพวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

พรพัฒน์ ภักดิ์โพธิ์ (2558 : 195) ได้ศึกษา การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 พบว่า 1) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และ 2) ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

เกียรติศักดิ์ ช่างเรือน (2559 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา บทบาทการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดสระแก้ว ปราจีนบุรี และฉะเชิงเทรา พบว่า 1) บทบาทการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดสระแก้ว ปราจีนบุรี และฉะเชิงเทรา โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบบทบาทการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดสระแก้ว ปราจีนบุรี และฉะเชิงเทรา จำแนกตามสถานภาพโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และ 3) บทบาทการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดสระแก้ว ปราจีนบุรี และฉะเชิงเทรา จำแนกตามที่ตั้งสถานศึกษาโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่าการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษามีกระบวนการดำเนินการ 5 ด้าน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและการแก้ปัญหานักเรียน และการส่งต่อนักเรียน ซึ่งเป็นการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารและครูต้องให้ความสำคัญและผู้ปกครองต้องมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ ส่งเสริม ป้องกัน แก้ไขปัญหาและพัฒนานักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดูแลตัวเองได้โดยมีการวางแผนในการดำเนินงาน มีกระบวนการนิเทศ ติดตามและประเมินผล มีข้อมูลสารสนเทศใช้ในการเป็นข้อมูลในการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนา การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 มีขั้นตอนในการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 3,808 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ปีการศึกษา 2561 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางเทียบหากลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607 - 610) และการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นในการสุ่มได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 351 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 1 คน ครูผู้สอน จำนวน 18 คน ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 3 คน ครูผู้สอน จำนวน 69 คน และผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 8 คน ครูผู้สอน จำนวน 251 คน แสดงในตาราง 1

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ขนาดของสถานศึกษา	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครูผู้สอน	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครูผู้สอน
ขนาดเล็ก	14	193	1	18
ขนาดกลาง	34	753	3	69
ขนาดใหญ่	81	2,733	8	251
รวม	129	3,679	12	339

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมีจำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย สถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) โดยให้คะแนนแต่ละข้อ (Best and Khan. 1993 : 247) ดังนี้

5 หมายถึง มีการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับมาก

3 หมายถึง มีการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับน้อย

1 หมายถึง มีการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอน โดยศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม และปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อดำเนินการ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

2. สร้างแบบสอบถามที่ได้ศึกษาแล้วนำเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item - Objective Congruence : IOC) (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 64 - 65) ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 - 1.00

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มทดลอง ที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม ได้ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.33 - 0.67

5. นำแบบสอบถามที่หาค่าอำนาจจำแนกแล้วมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1990 : 202) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.91

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์และสมมุติฐานการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เพื่อแจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

2. ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมแบบสอบถามให้สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 และกำหนดวันรับคืนแบบสอบถาม

3. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูล

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในการคำนวณหาค่าทางสถิติดังกล่าว โดยอาศัยการคำนวณจากโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ สถานภาพ และขนาดของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายเป็นช่วงคะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 102)

4.51 – 5.00 หมายถึง มีการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ข้อมูลการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เปรียบเทียบตามสถานภาพ โดยการทดสอบค่าที (t-test)

4. วิเคราะห์ข้อมูลการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เปรียบเทียบตามขนาดของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe')

5. นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ทำในรูปตารางประกอบการบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าสถิติพื้นฐาน

1. ค่าร้อยละ (%)

2. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item - Objective Congruence : IOC)

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

3. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (α- Coefficient)ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

การทดสอบสมมุติฐาน

1. การทดสอบค่าที (t-test)

2. การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างใช้วิธีการทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe')

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 4
การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบค่าที
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบค่าเอฟ
P	แทน	ความน่าจะเป็นของค่าสถิติ
SS	แทน	ค่า Sum of Squares
MS	แทน	ค่า Mean of Squares
df	แทน	ค่า Degree of Freedom
*	แทน	ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอเป็นตอนๆดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามสถานภาพ และขนาดของสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามสถานภาพ และขนาดของสถานศึกษา

รายการ	n = 351	
	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพ		
ผู้บริหารสถานศึกษา	12	3.40
ครูผู้สอน	339	96.60
รวม	351	100.00
ขนาดของสถานศึกษา		
ขนาดเล็ก	19	5.40
ขนาดกลาง	73	20.80
ขนาดใหญ่	259	73.80
รวม	351	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.40 และครูผู้สอน จำนวน 339 คน คิดเป็นร้อยละ 96.60 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา จำนวน 351 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ประกอบด้วย ขนาดเล็ก จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 5.40 ขนาดกลาง จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 20.80 และขนาดใหญ่ จำนวน 259 คน คิดเป็นร้อยละ 73.80

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ดังตาราง 3-8

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้าน

ตาราง 3 (ต่อ)

การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษา	n = 351			
	$\bar{x}$	S.D.	อันดับที่	ระดับ
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.06	0.25	3	มาก
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.02	0.26	4	มาก
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน	4.06	0.25	3	มาก
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	4.07	0.23	2	มาก
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.09	0.28	1	มาก
รวม	4.06	0.14		มาก

จากตาราง 3 แสดงว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$=4.06) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือ ด้านการส่งต่อนักเรียน ($\bar{X}$ = 4.09) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ($\bar{X}$= 4.07) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการส่งเสริมนักเรียน ($\bar{X}$ = 4.06)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยรวมและรายข้อ

ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	n = 351			
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับที่	ระดับ
1. มีข้อมูลนักเรียนในระเบียนสะสมสามารถนำไปใช้ในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนครบทุกด้าน	4.26	0.44	1	มาก
2. มีการบริหารจัดการข้อมูลด้านพฤติกรรมข้อมูลการขาดเรียนของนักเรียนและมีระบบติดตามนักเรียนจากครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้น	3.99	0.67	6	มาก

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 4 (ต่อ)

ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	n = 351			
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับที่	ระดับ
3. มีสารสนเทศจากการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อทราบพฤติกรรมนักเรียนขณะอยู่บ้านและสภาพความเป็นอยู่ภายในครอบครัว	4.05	0.60	5	มาก
4. มีนโยบายปฏิบัติมีแผนการจัดกำหนดเวลาในการเยี่ยมบ้านของนักเรียน	4.14	0.61	2	มาก
5. มีกระบวนการให้คำแนะนำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียน	4.08	0.54	4	มาก
6. มีการจัดทำระเบียนสะสมของนักเรียนที่ชัดเจน	4.14	0.59	2	มาก
7. ผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับครูประจำชั้นในการให้ข้อมูลนักเรียน	3.98	0.56	7	มาก
รวม	4.06	0.25		มาก

จากตาราง 4 แสดงว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.06) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ มีข้อมูลนักเรียนในระเบียนสะสมสามารถนำไปใช้ในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนครบทุกด้าน ($\bar{X}$ = 4.26) มีการจัดทำระเบียนสะสมของนักเรียนที่ชัดเจน ($\bar{X}$ = 4.14) และมีนโยบายปฏิบัติมีแผนการจัดกำหนดเวลาในการเยี่ยมบ้านของนักเรียน ($\bar{X}$ = 4.14)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยรวมและรายข้อ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ด้านการคัดกรองนักเรียน	n = 351			
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับที่	ระดับ
1. มีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนเพื่อการคัดกรองนักเรียน	4.03	0.53	4	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ด้านการคัดกรองนักเรียน	n = 351			
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับที่	ระดับ
2. มีการกำหนดเกณฑ์และตัวบ่งชี้ในการคัดกรองพฤติกรรมนักเรียน	4.02	0.51	5	มาก
3. มีการชี้แจงการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนให้ผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจตรงกัน	4.07	0.51	2	มาก
4. มีการดำเนินการให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนและใช้เกณฑ์เดียวกันในการคัดกรองนักเรียน	4.08	0.55	1	มาก
5. มีการดำเนินการให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนและใช้เกณฑ์เดียวกันในการคัดกรองนักเรียน	3.99	0.45	6	มาก
6. ในการพิจารณาคัดกรองนักเรียนสรุปรายงานผลการคัดกรองนักเรียนและเหตุผลการคัดกรองครูต้องเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นความลับ	4.04	0.56	3	มาก
7. ทำความเข้าใจกับนักเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับจุดประสงค์ของการคัดกรองนักเรียน	3.91	0.52	7	มาก
รวม	4.02	0.26		มาก

จากตาราง 5 แสดงว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.02) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือ มีการดำเนินการให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนและใช้เกณฑ์เดียวกันในการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X}$ = 4.08) มีการชี้แจงการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนให้ผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจตรงกัน ($\bar{X}$ = 4.07) และในการพิจารณาคัดกรองนักเรียนสรุปรายงานผลการคัดกรองนักเรียนและเหตุผลการคัดกรองครูต้องเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นความลับ ($\bar{X}$ = 4.04)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการส่งเสริมนักเรียน โดยรวมและรายข้อ

ด้านการส่งเสริมนักเรียน	n = 351			
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับที่	ระดับ
1. มีการกำหนดนโยบายให้ครูที่ปรึกษาประชุมกลุ่มเพื่อปรึกษาปัญหาของนักเรียนเป็นรายกรณี	3.95	0.54	7	มาก
2. สรุปรายงานผลติดตามนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาโดยหาวิธีช่วยเหลือแก้ไขปัญหาเพื่อให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน	4.10	0.62	3	มาก
3. สร้างเครือข่ายผู้ปกครองเพื่อมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาของนักเรียน	4.11	0.57	2	มาก
4. มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาของนักเรียน	4.01	0.53	6	มาก
5. มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตรวจหาสารเสพติดการให้ความรู้เรื่องโทษของสารเสพติดและการส่งนักเรียนกลุ่มเสี่ยงไปยังผู้เชี่ยวชาญ	4.07	0.51	4	มาก
6. มีการติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างใกล้ชิดต่อเนื่องให้ความช่วยเหลือโดยยึดหลักเมตตาธรรมและใช้จิตวิทยา	4.05	0.54	5	มาก
7. มีการติดตามผลการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.18	0.56	1	มาก
รวม	4.06	0.25		มาก

จากตาราง 6 แสดงว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการส่งเสริมนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือ มีการติดตามผลการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ($\bar{X} = 4.18$) สร้างเครือข่ายผู้ปกครองเพื่อมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาของนักเรียน ($\bar{X} = 4.11$) และสรุป

รายงานผลติดตามนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา โดยหาวิธีช่วยเหลือแก้ไขปัญหาเพื่อให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน ($\bar{X}$ = 4.10)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน โดยรวมและรายข้อ

ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	n = 351			
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับที่	ระดับ
1. มีการแก้ไขปัญหาของนักเรียนโดยร่วมมือกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาครูที่ปรึกษา	4.05	0.48	5	มาก
2. มีการติดตามผลการแก้ปัญหาของนักเรียนอย่างต่อเนื่องขณะที่นักเรียนอยู่ในการดูแลช่วยเหลือของผู้เชี่ยวชาญจนกว่านักเรียนจะพัฒนาให้ดีขึ้น	3.94	0.54	7	มาก
3. โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนที่ชัดเจน	4.09	0.51	3	มาก
4. มีการจัดระบบสารสนเทศวิเคราะห์นักเรียนกลุ่มมีปัญหาเพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือทันที	4.20	0.55	1	มาก
5. มีการประสานความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญภายนอกเพื่อส่งต่อนักเรียนกลุ่มมีปัญหา	4.13	0.54	2	มาก
6. ประสานงานด้านพฤติกรรม และด้านการเรียนของนักเรียนกลุ่มมีปัญหากับฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง	4.07	0.54	4	มาก
7. ดำเนินการแก้ปัญหานักเรียนกลุ่มเสี่ยงในเบื้องต้นก่อนส่งต่อหากไม่สามารถแก้ปัญหาได้จึงดำเนินการส่งต่อนักเรียน	4.03	0.58	7	มาก
รวม	4.07	0.23		มาก

จากตาราง 7 แสดงว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.07) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือ มีมีการจัดระบบสารสนเทศวิเคราะห์นักเรียนกลุ่มมีปัญหาเพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือทันที ($\bar{X}$ = 4.20) มีการประสานความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญภายนอกเพื่อส่งต่อนักเรียนกลุ่มมีปัญหา ($\bar{X}$ = 4.13) และ โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนที่ชัดเจน ($\bar{X}$ = 4.09)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับที่ และระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยรวมและรายข้อ

ด้านการส่งต่อนักเรียน	n = 351			
	$\bar{X}$	S.D.	อันดับที่	ระดับ
1. ดำเนินการร่วมกับฝ่ายต่าง ๆในการวิเคราะห์ปัญหาของนักเรียนและพิจารณาเพื่อส่งต่อนักเรียน	4.08	0.56	4	มาก
2. มีการประสานงานอย่างเป็นระบบและมีการบันทึกการส่งต่อนักเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร	4.04	0.57	6	มาก
3. มีการจัดทำข้อมูลแผนการส่งต่อนักเรียนในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างครอบคลุมและชัดเจน	4.12	0.61	2	มาก
4. โรงเรียนส่งต่อนักเรียนให้กับบุคลากรภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่สามารถแก้ปัญหาให้กับนักเรียนได้	4.19	0.64	1	มาก
5. ผู้ปกครองให้ความยินยอมในการส่งต่อนักเรียนให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน	4.07	0.64	5	มาก
6. มีการแจ้งให้ผู้ปกครองรับทราบการส่งต่อนักเรียน	4.10	0.60	3	มาก
7. มีการรายงานผลการส่งต่อนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบอย่างต่อเนื่อง	4.04	0.59	6	มาก
รวม	4.09	0.28		มาก

จากตาราง 8 แสดงว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มาก ($\overline{X}$ = 4.09) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือ โรงเรียนส่งต่อนักเรียนให้กับบุคลากรภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่สามารถแก้ปัญหาให้กับนักเรียนได้ ($\overline{X}$ = 4.19) มีการจัดทำข้อมูลแผนการส่งต่อนักเรียนในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างครอบคลุมและชัดเจน ($\overline{X}$ = 4.12) และมีการแจ้งให้ผู้ปกครองรับทราบการส่งต่อนักเรียน($\overline{X}$ = 4.13)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามสถานภาพ และขนาดของสถานศึกษา ดังตาราง 9 - 11

ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามสถานภาพ

การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา	สถานภาพ				t	p
	ผู้บริหารสถานศึกษา (n = 12)		ครูผู้สอน (n= 339)			
	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.13	0.40	4.05	0.25	0.68	.51
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.08	0.37	4.02	0.25	0.86	.39
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน	4.26	0.43	4.06	0.24	1.66	.13
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	4.24	0.34	4.07	0.22	2.55	.01*
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.23	0.42	4.09	0.28	1.71	.09
รวม	4.19	0.33	4.06	0.13	1.38	.19

*p $\leq$ .05

จากตาราง 9 แสดงว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมแตกต่างกัน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา	SS	df	MS	F	p
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล					
ระหว่างกลุ่ม	0.349	2	0.175	2.776	.06
ภายในกลุ่ม	21.886	348	0.063		
รวม	22.235	350			
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน					
ระหว่างกลุ่ม	0.148	2	0.074	1.101	.33
ภายในกลุ่ม	23.325	348	0.067		
รวม	23.473	350			
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน					
ระหว่างกลุ่ม	0.126	2	0.063	1.035	.36
ภายในกลุ่ม	21.198	348	0.061		
รวม	21.324	350			
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน					
ระหว่างกลุ่ม	0.317	2	0.158	3.004	.05*
ภายในกลุ่ม	18.331	348	0.053		
รวม	18.648	350			
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน					
ระหว่างกลุ่ม	0.225	2	0.112	1.421	.24
ภายในกลุ่ม	27.522	348	0.079		
รวม	27.747	350			

สถาบันวิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 10 (ต่อ)

การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา	SS	df	MS	F	p
ภาพรวม					
ระหว่างกลุ่ม	0.132	2	0.066	3.354	.04*
ภายในกลุ่ม	6.864	348	0.020		
รวม	6.997	350			

*p $\leq$ .05

จากตาราง 10 แสดงว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยรวม

ขนาดของสถานศึกษา	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.14	4.07	4.05
ขนาดเล็ก	4.14	-	0.07	0.09
ขนาดกลาง	4.07		-	0.02*
ขนาดใหญ่	4.05			-

*p $\leq$ .05

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

จากตาราง 11 แสดงว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยรวม พบว่า สถานศึกษาขนาดกลางและสถานศึกษาขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสถานศึกษาขนาดกลางมีการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสูงกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ซึ่งผู้วิจัยได้ สรุปผล อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามสถานภาพ และขนาดของสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 3,808 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ปีการศึกษา 2561 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607 - 610) และการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นในการสุ่มได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 351 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมีจำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย สถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เพื่อแจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

2. ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมแบบสอบถามให้สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 และกำหนดวันรับคืนแบบสอบถาม

3. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในการคำนวณหาค่าทางสถิติดังกล่าว โดยอาศัยการคำนวณจากโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ สถานภาพ และขนาดของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายเป็นช่วงคะแนน

3. วิเคราะห์ข้อมูลการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เปรียบเทียบตามสถานภาพ โดยการทดสอบค่าที (t-test)

4. วิเคราะห์ข้อมูลการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เปรียบเทียบตามขนาดของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe')

5. นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ทำในรูปตารางประกอบการบรรยาย

สถาบันวิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. จำแนกตามสถานภาพพบว่า เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.40 และครูผู้สอน จำนวน 339 คน คิดเป็นร้อยละ 96.60 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา จำนวน 351 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ประกอบด้วย สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 5.40 สถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 20.80 และสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 259 คน คิดเป็นร้อยละ 73.80

2. การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือ ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและด้านการส่งเสริมนักเรียน

3. การเปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. การเปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ดังต่อไปนี้

1. การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนตระหนักและเห็นความสำคัญของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ได้มีนโยบายเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและกำหนดแนวทางพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็ง ไว้ดังนี้ 1) พัฒนาเครือข่ายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยเน้นคุณธรรม นำความรู้น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์ สันติวิธีและวิถีประชาธิปไตยให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่าง

เต็มศักยภาพ 2) ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว เครือข่ายเพื่อนช่วยเพื่อน เครือข่ายผู้ปกครอง และระบบส่งเสริม ความประพฤตินักเรียนเพื่อสร้างภูมิต้านทานให้แก่เยาวชน รวมทั้งส่งเสริมงานอาชีพ และการมีงานทำแก่นักเรียนระหว่างปิดภาคเรียน และ 3) พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็งเพื่อรองรับการจัดการศึกษาฟรี 15 ปี ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาป้องกันและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนได้ ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จึงกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยโรงเรียนต้องมีการวางแผนที่ชัดเจนเพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นคนที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญามีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. ออนไลน์. 2560) จึงส่งผลให้การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติศักดิ์ จุลมณฑล (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาโนช กุลนาแพง และคณะ (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาช่วงชั้น 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ช่วงชั้น 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า แนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เด็กและเยาวชนยังมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสังคมเช่นการติดการพนันนิยมเสี่ยงโชคการมั่วสุมในหอพักไม่ชอบไปโรงเรียนหนีเรียนทำร้ายรังแกกันเองหมกมุ่นกับสื่อที่ไม่สร้างสรรค์นิยมบริโภคอาหารกรุบกรอบอาหารที่ไม่มีประโยชน์ต่อสุขภาพเครียดซึมเศร้ามองโลกในแง่ร้ายไม่สนใจต่อปัญหาสังคม อย่างไรก็ตามสาเหตุที่ทำให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมเป็นผลมาจากปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ อย่างเช่น ปัจจัยเสี่ยงต่อสภาพครอบครัวปัจจัยเสี่ยงจากโรงเรียนปัจจัยเสี่ยงจากชุมชนและสังคมปัจจัยเสี่ยงจากเพื่อนปัจจัยเสี่ยงต่อบุคลิกภาพหรือตัวนักเรียนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เล็งเห็นภาวะวิกฤติที่เกิดขึ้นต่อเด็กและเยาวชนมากมายซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศในอนาคตจึงมีนโยบายสำคัญที่จะต้องร่วมมือกับทุกฝ่ายเพื่อแก้ไขปัญหา

สถาบันวิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

วิธีการหนึ่งคือ การนำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาดำเนินการอย่างจริงจัง เนื่องจากระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพเป็นระบบที่ช่วยป้องกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้รวมทั้งยังช่วยเสริมสร้างคุณภาพที่ดีให้แก่เด็กและเยาวชน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรมและวิถีชีวิตที่เป็นสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552 : 3) สอดคล้องกับงานวิจัยของ วาสนา เชื้อบัณฑิต (2556 : 60 - 61) ได้ศึกษา การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนศูนย์เครือข่ายโรงเรียนที่ 12 ชุมพวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนศูนย์เครือข่ายโรงเรียนที่ 12 ชุมพวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 จำแนกตามตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกียรติศักดิ์ ช่างเรือน (2559 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา บทบาทการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดสระแก้ว ปราจีนบุรี และฉะเชิงเทรา พบว่า บทบาทการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดสระแก้ว ปราจีนบุรี และฉะเชิงเทรา จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะว่าขนาดของสถานศึกษาที่ต่างกันมีการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาต่างกัน สถานศึกษาขนาดเล็กมีการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสูงกว่าสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ สถานศึกษาขนาดกลางมีการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสูงกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่เนื่องจากสถานศึกษาขนาดใหญ่มีจำนวนนักเรียนมากทำให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่ทั่วถึง รวมถึงการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างรอบด้าน เพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ทันเวลาถูกวิธีเสริมสร้างทักษะชีวิต ให้คำปรึกษาอย่างทั่วถึง ตลอดถึงการดูแลช่วยเหลือและสงเคราะห์นักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่ประสบปัญหา หรือครอบครัวที่ด้อยโอกาส โดยมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นองค์รวม พัฒนากระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งและป้องกันไม่ให้เกิดปัญหากับนักเรียนในวัยเรียนในด้านต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจหรือภาวะทางสังคม รวมถึงเป็นการพัฒนาเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง ผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมคุณธรรมและแก้ปัญหาพฤติกรรมของครูและบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียน เร่งแก้ปัญหายาเสพติดและเพศศึกษาในโรงเรียนเป็นระบบ มีคุณภาพสามารถตรวจสอบ

ได้และส่งเสริมให้สถานศึกษาทำงานเป็นเครือข่ายกับสถาบันทางศาสนา ผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมคุณธรรมและแก้ปัญหาพฤติกรรมของครูและบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียน เร่งแก้ปัญหายาเสพติดและเพศศึกษาในโรงเรียนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะในการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากวิกฤติทั้งปวง ระบบการดูแลช่วยเหลือเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนชัดเจน พร้อมทั้งวิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐาน และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ โดยมีครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐาน คุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552 : 9) สอดคล้องกับงานวิจัยของ อะหมัด หลีสันมะหมัด (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา อำเภอสิงหนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 พบว่า การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา อำเภอสิงหนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ คลนภา พันอินากูล (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ พบว่า การดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผู้วิจัยมี ข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียนเกี่ยวกับการทำความเข้าใจกับนักเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับจุดประสงค์ของการคัดกรองนักเรียน ควรมีการดำเนินการให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนโดยใช้เกณฑ์เดียวกันในการคัดกรองนักเรียน และมีการกำหนดเกณฑ์และตัวบ่งชี้ในการคัดกรองพฤติกรรมนักเรียน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เกี่ยวกับผู้ปกครอง ให้ความร่วมมือกับครูประจำชั้นในการให้ข้อมูลนักเรียน มีการบริหารจัดการข้อมูลด้านพฤติกรรมข้อมูลการขาดเรียนของนักเรียน มีระบบติดตามนักเรียนจากครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้น และมีสารสนเทศจากการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อทราบพฤติกรรมนักเรียนขณะอยู่บ้านและสภาพความเป็นอยู่ภายในครอบครัว

3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมนักเรียน เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายให้ครูที่ปรึกษาประชุมกลุ่มเพื่อปรึกษาปัญหาของนักเรียนเป็นรายกรณี มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาของนักเรียนและมีการติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างใกล้ชิดต่อเนื่องให้ความช่วยเหลือโดยยึดหลักเมตตาธรรมและใช้จิตวิทยา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

2. ควรพัฒนารูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บรรณานุกรม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บรรณานุกรม

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2554). **คู่มือครูที่ปรึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.** กรุงเทพฯ : ยูเรนัสอิมเมจกรุ๊ป.

กิตติศักดิ์ จุลมณฑล. (2554). **การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

เกียรติศักดิ์ ช่างเรือน. (2559). **การศึกษาบทบาทการบริหารระบบการดูแลผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดสระแก้ว ปราจีนบุรี และฉะเชิงเทรา.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2556). **การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา.** กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชุรีรัตน์ มีพันธ์. (2552). **การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 1.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ลำปาง : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.

ชมรมจิตแพทย์เด็กและวัยรุ่นแห่งประเทศไทย. (2557). **เทคนิคในการส่งเสริมเด็กวัยเรียน.** (ออนไลน์). แหล่งที่มา : http: //www.rcpsycht.org/cap/book03_9.php. 14 กรกฎาคม 2561.

คลนภา พันอินากูล. (2555). **การดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนอำเภอบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครพนม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครพนม.

ดาวรุ่ง มุกดากิจ. (2554). **การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองแซง อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์โดยการใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2557). **หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา.** กรุงเทพฯ : ตีรณสาร.

นริศรา จูแย้ม. (2553). **การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดระยอง.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บรรจบ บุญจันทร์. (2556). **การบริหารสถาบันเพื่อความเป็นเลิศ.** มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). **การวิจัยเบื้องต้น.** พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

ประนอม แก้วสวัสดิ์. (2556). **สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ประเสริฐ สวนจันทร์. (2553). **การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **การบริหารงานวิชาการ.** กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

ปานฤทัย บัวชุม. (2554). **การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในเขตอำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครพนม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครพนม.

พรพัฒน์ ภักดิ์โพธิ์. (2558). **การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

พิชามญชุ์ ม่วงแก้ว. (2559). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

พิมผกา ธรรมสิทธิ์. (2554). **หลักการบริหารการศึกษา.** อุตรดิตถ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

เพ็ญศรี นิตยา. (2551). **สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เลย : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

เพลินพิศ สิงห์คำ. (2560). **การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มธุริน แผลงจันทึก. (2554). **การศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ชัยภูมิ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.

มาโนช กุลนาแพง, วิสิฏฐ์ กิจปรีชา และวีระวัฒน์ พัฒนกุลชัย. (มิถุนายน – กันยายน 2555). " ศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ช่วงชั้น 1- 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2," **วารสารวิจัยรำไพพรรณี.** 6 (3) : 33 - 38.

รัตนา ฤทธิ์คง. (2556). **การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในเครืออักษรกรุ๊ป จังหวัดชลบุรี.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

วาสนา เชื้อบัณฑิต. (2556). **การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนศูนย์เครือข่ายโรงเรียนที่ 12 ชุมพวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7.** วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

สัมมา รธนิธย์. (2553). **หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา.** กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. (2560). **นโยบายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.** (ออนไลน์). แหล่งที่มา : www.spm18.go.th. 1 มีนาคม 2561.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.** กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **นโยบายสถานศึกษา 3D เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพสถานศึกษา 3D และเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 3D.** กรุงเทพฯ : อักษรไทย.

สุนทร โคตรบรรเทา. (2554). **การบริหารการศึกษา : หลักการและทฤษฎี.** กรุงเทพฯ : ปัญญาชน.

อะหมัด หลีสันมะหมัด. (2555). **การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาอำเภอสิงหนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

Best, J.W. and Khan, J.V. (1993). **Research in Education.** 7 th ed. Boston: Allyn and Bacon.

Cronbach, L.J. (1990). **Rethinking Effective School : Research and Practice**. New Jersey: Practice- hall.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

Fester, J. and Kettl, D. (1991). **The Politics of the Administrative Process.** NewJersey: Chatham House.

Glazier, S. Y. (2004). **General Educators' Perceptions of At-risk Students and Self-Perceived Efficacy in Relationship to Participation in a Student Assistance Team Model.** (Online). Available: http://www.od.arc.nrm.ac.th/dao/detail.nsp. 14 July 2018.

Good, C. V. (1973). **Dictionary of Education.** New York: McGraw-Hill Book.

Goodman, R. , Ford, T. , Simmons, H. , Gatward, R. and Meltzer, H. (October 2003). "Using the Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ) to Screen for Child Psychiatric Discipline in a Community Samples," **Dissertation Abstracts International.** 65 (10) : 1178 - A.

Horace, B. English. and Ava Champney English. (1974). **A Comprehensive Dictionary of Psychological and Psychoanalytical Terms.** New York: Longmans Green.

Hoy, K. and Miskel, G. (2001). **Education Administration : Theory , Research, and Practice.** 6 th ed. New York: Random House.

Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). "Determining Sample Size for Research Activities," **Educational and Psychological Measurement.** 30 (3) : 607 - 610.

Robyn, S. H., Sandy, M. and Linda, B. (2012). **Counseling Children and Adolescents in Schools.** Califomia: SAGE.

Siebs, William Richard. (1999). **An Evaluation of the Effectiveness of a School within a School Program Designed to Prevent High School Dropouts in a Suburban High School.** (Online). Available : http://www.od.arc.nrru.ac.th/dao/detail.nsp. 14 July 2018.

Walton, C. (2007). "The Effectiveness of Using a Stdent Monitoring System to Improve a School District's State Test Score,'' **Dissertation Abstracts International.** 67 (12) : 108.

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ดร.สุรชาติ มานิตย์	ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดชลบุรี
2. นายอัมพร อิสสรารักษ์	ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนชลราษฎรอำรุง จังหวัดชลบุรี
3. นายสมนึก คฤคราช	ผู้อำนายการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนชำนาญสามัคคีวิทยา จังหวัดระยอง
4. นางบุญญารัศมิ์ จันทคาม	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนชำนาญสามัคคีวิทยา จังหวัดระยอง
5. นายศานิต โหนแหยีม	ครูชำนาญการ โรงเรียนชลราษฎรอำรุง จังหวัดชลบุรี

RAMBHAI BARNI RAJABHAT UNIVERSITY
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๑๓/ว ๐๓๕ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
๒๒๐๐๐๐

๓ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.สุรชาติ มานิตย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายรัชพล เที่ยงดี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๘” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.สุรีย์มาศ สุขกสิ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และรองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รายละเอียดแบบสอบถามตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรง (Validity) ของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นาคนิมิตร อรรคศรีวร)
ผู้ช่วยอธิการบดี

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
โทรศัพท์. ๐๓๙๓๑๙๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๐๐
โทรสาร ๐๓๙๔๗ ๑๐๖๑

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๑๓/ว ๐๓๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
๒๒๐๐๐๐

๓ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายอัมพร อิสสรารักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายรัชพล เที่ยงดี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๘” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.สุรีย์มาศ สุขกสิ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และรองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รายละเอียดแบบสอบถามตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรง (Validity) ของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นาคนิมิตร อรรคศรีวร)
ผู้ช่วยอธิการบดี

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
โทรศัพท์. ๐๓๙๓๑๙๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๐๐
โทรสาร ๐๓๙๔๗ ๑๐๖๑

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๑๓/ว ๐๓๕ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
๒๒๐๐๐๐

๓ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายสมนึก คฤคราช

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายรัชพล เที่ยงดี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๘” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.สุรีย์มาศ สุขกสิ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และรองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รายละเอียดแบบสอบถามตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรง (Validity) ของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นาคนิมิตร อรรคศรีวร)
ผู้ช่วยอธิการบดี

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
โทรศัพท์. ๐๓๙๓๑๙๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๐๐
โทรสาร ๐๓๙๔๗ ๑๐๖๑

สงวนลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๑๓/ว๐๓๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
๒๒๐๐๐๐

๓ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชำนาญสามัคคีวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายรัชพล เที่ยงดี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๘" โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.สุรีย์มาศ สุขกสิ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และรองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รายละเอียดแบบสอบถามตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าบุคลากรในหน่วยงานของท่านคือ นางบุญญารัศมิ์ จันทคาม เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญบุคลากรเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรง (Validity) ของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นาคนิมิตร อรรคศรีวร)
ผู้ช่วยอธิการบดี

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
โทรศัพท์. ๐๓๙๓๑๙๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๐๐
โทรสาร ๐๓๙๔๗ ๑๐๖๑

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๑๓/ว๐๓๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
๒๒๐๐๐๐

๓ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชลราษฎรอำรุง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายรัชพล เที่ยงดี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๘" โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.สุรีย์มาศ สุขกสิ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และรองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รายละเอียดแบบสอบถามตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าบุคลากรในหน่วยงานของท่านคือ นายศานิต โหนแหย็ม เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญบุคลากรเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรง (Validity) ของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นาคนิมิตร อรรคศรีวร)
ผู้ช่วยอธิการบดี

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
โทรศัพท์. ๐๓๙๓๑๙๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๐๐
โทรสาร ๐๓๙๔๗ ๑๐๖๑

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๑๓/๐๓๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
๒๒๐๐๐๐

๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ชุด

ด้วยนายรัชพล เที่ยงดี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๘” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.สุรีย์มาศ สุขกสิ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และรองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รายละเอียดแบบสอบถามตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นายรัชพล เที่ยงดี นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาของท่านเพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นาคนิมิตร อรรคศรีวร)
ผู้ช่วยอธิการบดี

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
โทรศัพท์. ๐๓๙๓๑๙๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๐๐
โทรสาร ๐๓๙๔๗ ๑๐๖๑

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๑๓/๐๓๘ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
๒๒๐๐๐๐

๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ชุด

ด้วยนายรัชพล เที่ยงดี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๘” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.สุรีย์มาศ สุขกสิ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และรองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รายละเอียดแบบสอบถามตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นายรัชพล เที่ยงดี เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นาคนิมิตร อรรคศรีวร)
ผู้ช่วยอธิการบดี

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
โทรศัพท์. ๐๓๙๓๑๙๑๑๑ ต่อ ๑๑๓๐๐
โทรสาร ๐๓๙๔๗ ๑๐๖

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

คำชี้แจง

1. การวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

2. แบบสอบถามฉบับนี้สำหรับสอบถามผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถาม

นายรัชพล เที่ยงดี
นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) ให้ตรงกับความเป็นจริง

1. สถานภาพ
   ( ) ผู้บริหารสถานศึกษา
   ( ) ครูผู้สอน

2. ขนาดของสถานศึกษา
   ( ) ขนาดเล็ก (นักเรียนตั้งแต่ 499 คนลงมา)
   ( ) ขนาดกลาง (นักเรียนตั้งแต่ 500 – 1,499 คน)
   ( ) ขนาดใหญ่ (นักเรียนตั้งแต่ 1,500 คนขึ้นไป)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตอนที่ 2 การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โปรดอ่านรายละเอียดเกี่ยวกับข้อความต่อไปนี้แล้วพิจารณาว่าผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการบริหารอยู่ในระดับใดโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือ ให้ตรงกับระดับการบริหารตามคะแนนซึ่งมีความหมาย ดังนี้

5 หมายถึง มีการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับมากที่สุด
4 หมายถึง มีการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับมาก
3 หมายถึง มีการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับปานกลาง
2 หมายถึง มีการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับน้อย
1 หมายถึง มีการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อ	การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับการบริหาร				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
0	มีกระบวนการให้คำแนะนำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียน		✓			

จากตัวอย่างข้อ 0 แสดงว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในประเด็นมีกระบวนการให้คำแนะนำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียน มีระดับการบริหารอยู่ในระดับมาก

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ข้อ	การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับการบริหาร				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล						
1	มีข้อมูลนักเรียนในระเบียนสะสมสามารถนำไปใช้ในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนครบทุกด้าน					
2	มีการบริหารจัดการข้อมูลด้านพฤติกรรมข้อมูลการขาดเรียนของนักเรียนและมีระบบติดตามนักเรียนจากครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้น					
3	มีสารสนเทศจากการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อทราบพฤติกรรมนักเรียนขณะอยู่บ้านและสภาพความเป็นอยู่ภายในครอบครัว					
4	มีนโยบายปฏิบัติมีแผนการจัดกำหนดเวลาในการเยี่ยมบ้านของนักเรียน					
5	มีกระบวนการให้คำแนะนำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียน					
6	มีการจัดทำระเบียนสะสมของนักเรียนที่ชัดเจน					
7	ผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับครูประจำชั้นในการให้ข้อมูลนักเรียน					
การคัดกรองนักเรียน						
8	มีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนเพื่อการคัดกรองนักเรียน					
9	มีการกำหนดเกณฑ์และตัวบ่งชี้ในการคัดกรองพฤติกรรมนักเรียน					
10	มีการชี้แจงการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนให้ผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจตรงกัน					

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ข้อ	การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับการบริหาร				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
11	มีการดำเนินการให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนและใช้เกณฑ์เดียวกันในการคัดกรองนักเรียน					
12	มีการดำเนินการให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนและใช้เกณฑ์เดียวกันในการคัดกรองนักเรียน					
13	ในการพิจารณาคัดกรองนักเรียนสรุปรายงานผลการคัดกรองนักเรียนและเหตุผลการคัดกรองครูต้องเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นความลับ					
14	ทำความเข้าใจกับนักเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับจุดประสงค์ของการคัดกรองนักเรียน					
การส่งเสริมนักเรียน						
15	มีการกำหนดนโยบายให้ครูที่ปรึกษาประชุมกลุ่มเพื่อปรึกษาปัญหาของนักเรียนเป็นรายกรณี					
16	สรุปรายงานผลติดตามนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาโดยหาวิธีช่วยเหลือแก้ไขปัญหาเพื่อให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน					
17	สร้างเครือข่ายผู้ปกครองเพื่อมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาของนักเรียน					
18	มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาของนักเรียน					
19	มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตรวจหาสารเสพติดการให้ความรู้เรื่องโทษของสารเสพติดและการส่งนักเรียนกลุ่มเสี่ยงไปยังผู้เชี่ยวชาญ					

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ข้อ	การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับการบริหาร				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
20	มีการติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างใกล้ชิดต่อเนื่องให้ความช่วยเหลือโดยยึดหลักเมตตาธรรมและใช้จิตวิทยา					
21	มีการติดตามผลการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน					
การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน						
22	มีการแก้ไขปัญหาของนักเรียนโดยร่วมมือกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาครูที่ปรึกษา					
23	มีการติดตามผลการแก้ปัญหาของนักเรียนอย่างต่อเนื่องขณะที่นักเรียนอยู่ในการดูแลช่วยเหลือของผู้เชี่ยวชาญจนกว่านักเรียนจะพัฒนาให้ดีขึ้น					
24	โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนที่ชัดเจน					
25	มีการจัดระบบสารสนเทศวิเคราะห์นักเรียนกลุ่มมีปัญหาเพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือทันที					
26	มีการประสานความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญภายนอกเพื่อส่งต่อนักเรียนกลุ่มมีปัญหา					
27	ประสานงานด้านพฤติกรรม และด้านการเรียนของนักเรียนกลุ่มมีปัญหากับฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง					
28	ดำเนินการแก้ปัญหานักเรียนกลุ่มเสี่ยงในเบื้องต้นก่อนส่งต่อหากไม่สามารถแก้ปัญหาได้จึงดำเนินการส่งต่อนักเรียน					
การส่งต่อนักเรียน						
29	ดำเนินการร่วมกับฝ่ายต่าง ๆในการวิเคราะห์ปัญหาของนักเรียนและพิจารณาเพื่อส่งต่อนักเรียน					

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ข้อ	การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับการบริหาร				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
30	มีการประสานงานอย่างเป็นระบบและมีการบันทึกการส่งต่อนักเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร					
31	มีการจัดทำข้อมูลแผนการส่งต่อนักเรียนในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างครอบคลุมและชัดเจน					
32	โรงเรียนส่งต่อนักเรียนให้กับบุคลากรภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่สามารถแก้ปัญหาให้กับนักเรียนได้					
33	ผู้ปกครองให้ความยินยอมในการส่งต่อนักเรียนให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน					
34	มีการแจ้งให้ผู้ปกครองรับทราบการส่งต่อนักเรียน					
35	มีการรายงานผลการส่งต่อนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบอย่างต่อเนื่อง					

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ง

ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 12 ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามการศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

ข้อ	การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล								
1	มีข้อมูลนักเรียนในระเบียนสะสม สามารถนำไปใช้ในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนครบทุกด้าน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	มีการบริหารจัดการข้อมูลด้านพฤติกรรม ข้อมูลการขาดเรียนของนักเรียนและมีระบบติดตามนักเรียนจากครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้น	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
3	มีสารสนเทศจากการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อทราบพฤติกรรมนักเรียนขณะอยู่บ้านและสภาพความเป็นอยู่ภายในครอบครัว	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
4	มีนโยบายปฏิบัติมีแผนการจัดกำหนดเวลาในการเยี่ยมบ้านของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5	มีกระบวนการให้คำแนะนำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6	มีการจัดทำระเบียนสะสมของนักเรียนที่ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7	ผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับครูประจำชั้นในการให้ข้อมูลนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
การคัดกรองนักเรียน								
8	มีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนเพื่อการคัดกรองนักเรียน	+1	+1	+1	+1	0	0.80	ใช้ได้
9	มีการกำหนดเกณฑ์และตัวบ่งชี้ในการคัดกรองพฤติกรรมนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ข้อ	การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
10	มีการชี้แจงการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนให้ผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจตรงกัน	+1	+1	0	+1	+1	0.80	ใช้ได้
11	มีการดำเนินการให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนและใช้เกณฑ์เดียวกันในการคัดกรองนักเรียน	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
12	มีการดำเนินการให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนและใช้เกณฑ์เดียวกันในการคัดกรองนักเรียน	+1	+1	+1	+1	0	0.80	ใช้ได้
13	ในการพิจารณาคัดกรองนักเรียนสรุปรายงานผลการคัดกรองนักเรียนและเหตุผลการคัดกรองครูต้องเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นความลับ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
14	ทำความเข้าใจกับนักเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับจุดประสงค์ของการคัดกรองนักเรียน	+1	+1	+1	+0	+1	0.80	ใช้ได้
การส่งเสริมนักเรียน								
15	มีการกำหนดนโยบายให้ครูที่ปรึกษาประชุมกลุ่มเพื่อปรึกษาปัญหาของนักเรียนเป็นรายกรณี	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
16	สรุปรายงานผลติดตามนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาโดยหาวิธีช่วยเหลือแก้ไขปัญหาเพื่อให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
17	สร้างเครือข่ายผู้ปกครองเพื่อมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ข้อ	การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
18	มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
19	มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตรวจหาสารเสพติดการให้ความรู้เรื่องโทษของสารเสพติดและการส่งนักเรียนกลุ่มเสี่ยงไปยังผู้เชี่ยวชาญ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
20	มีการติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างใกล้ชิดต่อเนื่องให้ความช่วยเหลือโดยยึดหลักเมตตาธรรมและใช้จิตวิทยา	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
21	มีการติดตามผลการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน								
22	มีการแก้ไขปัญหาของนักเรียนโดยร่วมมือกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาครูที่ปรึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
23	มีการติดตามผลการแก้ปัญหาของนักเรียนอย่างต่อเนื่องขณะที่นักเรียนอยู่ในการดูแลช่วยเหลือของผู้เชี่ยวชาญจนกว่านักเรียนจะพัฒนาให้ดีขึ้น	+1	0	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
24	โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนที่ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
25	มีการจัดระบบสารสนเทศวิเคราะห์นักเรียนกลุ่มมีปัญหาเพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือทันที	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
26	มีการประสานความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญภายนอกเพื่อส่งต่อนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ข้อ	การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
27	ประสานงานด้านพฤติกรรม และด้านการเรียนของนักเรียนกลุ่มมีปัญหากับฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
28	ดำเนินการแก้ปัญหานักเรียนกลุ่มเสี่ยงในเบื้องต้นก่อนส่งต่อหากไม่สามารถแก้ปัญหาได้จึงดำเนินการส่งต่อนักเรียน	+1	+1	0	+1	+1	0.80	ใช้ได้
การส่งต่อนักเรียน								
29	ดำเนินการร่วมกับฝ่ายต่าง ๆในการวิเคราะห์ปัญหาของนักเรียนและพิจารณาเพื่อส่งต่อนักเรียน	+1	+1	0	+1	+1	0.80	ใช้ได้
30	มีการประสานงานอย่างเป็นระบบและมีการบันทึกการส่งต่อนักเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
31	มีการจัดทำข้อมูลแผนการส่งต่อนักเรียนในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างครอบคลุมและชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
32	โรงเรียนส่งต่อนักเรียนให้กับบุคลากรภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่สามารถแก้ปัญหาให้กับนักเรียนได้	0	+1	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
33	ผู้ปกครองให้ความยินยอมในการส่งต่อนักเรียนให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
34	มีการแจ้งให้ผู้ปกครองรับทราบการส่งต่อนักเรียน	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
35	มีการรายงานผลการส่งต่อนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	0	+1	+1	0.80	ใช้ได้

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก จ
ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 13 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล		การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	
1	0.34	22	0.57
2	0.45	23	0.39
3	0.54	24	0.45
4	0.44	25	0.49
5	0.51	26	0.58
6	0.39	27	0.57
7	0.45	28	0.54
การคัดกรองนักเรียน		การส่งต่อนักเรียน	
8	0.33	29	0.63
9	0.54	30	0.44
10	0.38	31	0.67
11	0.49	32	0.57
12	0.63	33	0.39
13	0.51	34	0.55
14	0.57	35	0.58
การส่งเสริมนักเรียน			
15	0.37		
16	0.59		
17	0.45		
18	0.56		
19	0.56		
20	0.56		
21	0.43		

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามเรื่อง การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18อยู่ระหว่าง 0.33 - 0.67

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเรื่อง การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เท่ากับ 0.91

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นายรัชพล เที่ยงดี
วัน เดือน ปี เกิด	1 พฤษภาคม 2529
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	37 / 298 หมู่ที่ 2 ตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	ครู
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนชำนาญสามัคคีวิทยา จังหวัดระยอง
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2546	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสุโขทัยวิทยาคม จังหวัดสุโขทัย
พ.ศ. 2548	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสุโขทัยวิทยาคม จังหวัดสุโขทัย
พ.ศ. 2552	รัฐศาสตร์บัณฑิต ร.บ. (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยนเรศวร
พ.ศ. 2554	ประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ป.บัณฑิต (วิชาชีพครู) มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
พ.ศ. 2562	ครุศาสตรมหาบัณฑิต ค.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี